

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENC

Telefoni uredništva in uprave: 49-01, 49-02, 49-03, 49-04, 49-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen

Nagradno šrebanje „Slovenec“

KUPOVALCI Odkod? Zrednim listom spravite - 50 ODKROKOV vam daje pravico, da se udeležite nagradnega šrebanja. — Rednim naročnikom odkodov ni treba!

152 dragocenihih nagrad vas čaka!

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Po jeseniškem slovenskem tednu

Jeseniški slovenski teden se je včeraj končal, ostala pa je za njim svetla sled, pot sedmih zvezd, ki so sedem večerov gorele nad tistim kottičkom slovenske zemlje, ki je najbolj zagvozdjen v mej, odkoder je sijal iznad Triglavu čez vso Gorenjsko, od Rateč do Kranja, od Bohinja do Stola in od Kroke do Tržiča in je danes že kot zarja viden po vsej Sloveniji. Pod pokroviteljstvom vseh od ljudstva izbranih županov tega prelepega gorenjskega kota se je zbiralo sedem večerov slovensko ljudstvo v iskreni slogi vseh stanov k shodom, posvečenim najsvetejšim slovenskim svetinjam, k tistim živim izvirkom slovenske narodne zavesti, samobitnosti in moči, v katerih je živelo in živi z novo silo slovenstvo, tako slovenstvo, kakršno edino more biti plodno tudi za pravo jugoslovanstvo. Kajti le ideali, ki so in kakor so zaživi v nazorni obliki v teh večerih, predstavljajo trajno in samorodno slovensko narodno vrednoto, ki po svoje veča svojevrednost bogastvo raznorodne Jugoslavije, naše skupne domovine. Bolj kot kjerkoli so ti ljudje na mejah čutili potrebo poseči vase in dvigniti iz kalnega dna tiste čiste izvirke vode, ki resnično osvežujejo izsušena usta in pomlajajo trhlo telo. Zbralo se je to ljudstvo okrog svojega slovenskega kresa, zažganega na Kreku posvečenem prostoru, kjer so zanetile donebene plamen bakle z živim ognjem, prižganim ob večni luči v kropenski cerkvi, ukresanim na blejskem otoku, kjer je poganka Bogomila postala prva slovenska svečenica Marije, in kjer je središče našega gorenjskega raja, naše najlepše slovenske lepote; z zubljem, utrganim kot cvet z groba pevca slovenske pesmi Aljaža v Dovjem pod samim strnim Triglavom, kjer se je najvišje pognala naša zemlja v nebo in kjer stoji na najodpornjših kamnitih tleh... In tako so slovenski fantje v teku izpod Triglava in Kepe, kjer so postavljene meje svobodi naše Besede, prinesli prelepi cvet slovenskega petja v srcu in živo baklo v roki, od Jamnika pa ogenj žive vere v Boga, mimo Brezij ob Materi mater slovenskih in skozi pokrajino Jegliča na klic k Roži Mariji; prinesli od blejskega otoka čez jezero, mimo Prešernove hiše, spomenika slovenski kulturi, ogenj z dihom najvišje slovenske umetnosti, pesmi slovenskega srca... Tako se je vžgal slovenski kres na prvi večer in je v teh toplih zubljih gorel vse te dneve, ko je ljudstvo obnovljalo krstno obljubo, proslavljalo dolžnosti do zemlje, ki jo obdeluje, in ti vrže gnail sad, če jo kolneš; hvalo pelo trdem delu v plavžu, s katerim si jeseniški kovač služi svoj vsakdanji kruh, išoč krščansko pravico in verujoč vanjo; na moč slavilo lepoto jezika, kakor ga je prejele od mater in kakor so ga izbrusili veliki možje malega naroda, svetli vzorniki iz preteklosti za bodočnost; uprlo se proti vsakemu nasilju v gorenjskem puntu in izžigalo izdajstvo iz src in krvi. In ko so tako potrdili, izčistili in poudarili svoje in naše narodne in socialne težnje, in v nedeljski himni zapeli »Povsod Bogac, so v zaključnem klicu ponovili stoletja staro zahtevo vseh pravih Slovencev »Le vkup, le vkup, ti narod moj!«

Še posebej pa je v teh dneh prišla do veljave tista naša v današnjih časih tako poudarjena in tako potrebna skupnost vseh katoliških Slovencev, tiste veličastne plasti naroda, ki ima Boga za očeta in Cerkev za duhovno mater, in ki resnično ljubi svojo Besedo nad vse, se bori za njeno rast in veljavo, tiste velike večine, ki hoče po svoji podobi oblikovati današnje lice in uveljaviti vse pravice naroda v državi. V državi, ki jo je pomagal naš narod graditi še pod svojimi današnjimi voditelji in jo hoče z vso ljubeznijo in iskrenostjo vzdrževati in ji po svoji zmožnosti in z odgovornim sodelovanjem pomoči do najvišje moči, do najlepšega reda in največjega ugleda v svetu. Ta katoliška skupnost, ki hoče biti in je do dna slovenska in do dna državotvorna, ki skuša pristno, izredno in nepremakljivo slovenstvo kot izgrajeno in kulturno najviše razvito vrednoto organsko vključiti v pravo jugoslovanstvo po geslu naših očetov »domovini najzvestejši sinovi, toda nikomur hlapci!«, ta skupnost je naša v tem gorenjskem prazniku poudarek, ki s poudarkom prejšnjih simbolno podčrtanih duhovnih vrednot tvori tisto vsebino jeseniškega slovenskega tedna, ki še nikdar po vojni in nikjer v tako resnično pesniški in nazorni ter izbrani obliki ni prišla pri nas do izraza. In zato je njegova sled tako svetla, tako naša, da stopamo za njo.

V tem jeseniškem kotu,

je majhen narod svečano podčrtal svojo zvestobo državi, svojo priпадnost narodu in svojo ljubezen Besedi, slovenski kulturi in slovenskemu čustvovanju, najbolj pa poudaril svojo edinstvo in veri, v Duhu, ki spaja in ne razdvaja, in ki osvobaja človeka in njegovo vest. Bohinjski planšar in jeseniški plavžar, gorjanski ogljar in breznjski gruntar, kmet in inženir in dijak, vsi so se združili v eno vrsto, delavce z delodajalcem, verujoč, da se interesi stanov ločijo sicer v snovnih stvarih, da pa so v Duhu vsi ljudje eno. Stanovi si ne stojijo nasproti kot dve nepremagljivi steni, temveč se prepletajo med seboj v znamenju vere, ki nivelira izobilja in po-

Daladier udaril po komunistih

Dva predpogoja za mir: močna armada, zdravo gospodarstvo

Prvi pogoj izpolnjen. — Francija ima močno armado

Pariz, 13. junija. TG. Francoski ministrski predsednik Daladier je imel v finančnem odboru parlamenta zelo odmevajoč govor, ki je pritisk komunističnih poslancev popolnoma odbil. Komunisti so stali predlog, da je treba državnim uradnikom zvišati plače. Ko je bil ta predlog z ozirom na težko državne blagajne odbit, so komunisti šli še dalje in so stali predlog, da je treba državno blagajno napolniti na ta način, da se izvede prisilna oddaja premoženja. Tudi ta predlog je bil odklonjen, a le z malo večino, tako da se je moral dvigniti ministrski predsednik Daladier in v daljšem govoru izpovedati smernice svoje politike, dejal je med drugim:

»Vlada socialnih reform, ki so bile predložene, načelno ne odklanja. Te socialne reforme, ki jih leviča zahteva, bi državni blagajni naložile novih izdatkov za 10 milijard frankov. Od kod naj jih vlada vzame. Odkod naj jih Francija dobi? Dolžnost sedanjih vlade je, da z vsemi žrtvami doseže, da bo francoski denar varen in se ne bo več majal. Položaj je resen, položaj je celo zelo resen. Če bo Evropa in Francija dobila vtis, da je pri vodstvu svojega gospodarstva lahkomiselna, in da se v današnjem nevarnem trenutku spušča v potrate, ki morajo njeno gospodarstvo zrušiti, je prav gotovo res, in ministrski predsednik ima dolžnost, da to javnosti jasno in brez ovinkov pove, da Francija nima pravice računati na kakšno prijateljstva ali zveze. Za ohranitev miru sta potrebna dva predpogoja. Prvi pogoj je, da ima Francija močno armado. Ta pogoj je izpolnjen.

Francija sedaj ima takšno armado. Drugi predpogoj pa je, da ima Francija zdrave gospodarske razmere in zdravo državno blagajno. Parlament mora vladi pri tem težkem delu pomagati. Ako ne bomo zaustavili plazov vedno novih in večjih izdatkov, bomo šli iz katastrofe v katastrofo.

Govor ministrskega predsednika je na komisijo napravil globok vtis in je komunistično rovanjenje premagal. V pariški javnosti so ta dogodek brez izjeme pozdravili in iz Daladierovega govora črpali pomirljivo spoznanje, da Francija lahko mirno zre v bodočnost.

„Bodimo močni, če hočemo ohraniti mir“, pravi Eden

London, 13. jun. TG. Bivši angleški zunanji minister Eden je imel v Leamingtonu veliko zborovanje, na katerem je govoril o mednarodni politiki. V svojem govoru je med drugim ob velikem navdušenju dejal: »Res je, da je mogoče dobiti začasne mirovne oddihe s pomočjo božanja nasprotnika, ki sili k napadu. Toda trajnega miru ni mogoče zavarovati na takšen način. Bila bi usodna zmota, če bi se vdajali tej prevari. Nasprotno je res. Če hočemo ohraniti mir, moramo biti odločni in nasproti nasilju postaviti trmasto odločnost, da je ne bomo dovolili, naj stane kar hoče. Ko smo sklepali prvo pogodbo s Nyono proti pomorskim piratom na Sredozemskem morju, smo tako ravnali in je bil uspeh popoln. Naša država želi živeti v miru z

vsemi narodi sveta, naj izpovedujejo ta ali oni svetovni nazor. Toda, da bi mirno sprejeli, če narodi samovoljno gazi po najbolj slovesnih pogodbah, ki so jih podpisali, da bi mirno gledali, kako se danes bombardirajo odprta mesta in pobija civilno prebivalstvo, tega ne moremo sprejeti in tukaj bomo proti nasilju postavili trmasto odločnost, da ga ne bomo dalje trpeli. To niso temelji, na katerih se gradi prijateljstvo z angleškim imperijem.

Obisk italijanskega brodograja na Malti

Malta, 13. junija. TG. Na Malti so velike pravice za sprejem italijanskega vojnega brodograja, ki bo napravilo svoj uradni obisk angleškemu sredozemskemu vojnemu brodogradu, ki leži pred Malto. Italijansko vojno brodogradje pride v La Veleto, dne 21. junija in mu bo poveljeval poveljnik prve italijanske eskadre na oklopnici »Cavour«. »Cavourja« bosta spremljevali dve veliki oklopnici, 4 križarke, 4 veliki rušilci, in pripadajoče število torpedovk in podmornic. V angleških krogih vlada veliko veselje nad tem obiskom, ker dokazuje, da so sedaj med Italijo in Anglijo nastopili prijateljski odnosi, ki jih težave v Španiji in ničemer ne motijo.

Beck v Estii

Varšava, 13. junija. c. Poljski zunanji minister Beck je danes z letalom odpotoval v Tallin v Estijo, kjer bo ostal dva dni. Poljski politični krogi pripisujejo temu potovanju zelo velik pomen.

Po španskih bojiščih

Siloviti boji pred Castelonom

Rim, 13. junija. b. Listi poročajo, da je padeč Castelona neizbežen, ker je mesto že skoraj z vseh strani obklojeno. »Tribuna« poroča, da že nekaj dni nacionalistična letala neprestano bombardirajo Castelon in vsa okoliška naselja in mesta, kar je popolnoma demoraliziralo republikanske čete. Po najnovejših vesteh se je pričela že evakuacija Castelona, republikanske čete pa se s fronte umikajo v velikem neredu.

Saragosa, 13. junija. AA. Havasov posebni dopisnik poroča: Oddelki galicijskih čet so prodrli do prvih predmestij Castelona. Na tem gozdnatem ozemlju se vrše srditi boji. Na postojankah vzdolž od Castelona je položaj normalen. Na pobočju med Villalafames in Borriolom se vrši ogorčen boj.

Nacionalistične čete pri Castelonu so se raztezale vberaj od morske obale pred Benicassimom, 3 km severno od Castelona, nato 1 km zahodno od mesta in vzdolž ceste Castelon-Alcore, nato pa po dolini reke Villahermose proti Lubienti ob reki Val del Jarez. Nacionalisti računajo s tem, da bodo v kratkem vkorakali v Castelon.

Francova vojska v predmestju Castelona

Saragosa, 13. junija. AA. (Stefani) Nacionalistični oddelki so prodrli že v predmestje Castellona. Odpor republikanskih čet je bil zelo močan, tako da so morali nacionalisti zavzeti vsako zgradbo posebej. Posamezna poslopja so se v kratkem spremenila v majhne utrdbe. V teh bojih je sodelovalo tudi letalstvo.

Seia angleške vlade

London, 13. jun. c. Zjutraj so listi objavili vest, da bo Chamberlain danes popoldne sklical izredno sejo vlade zaradi bombardiranja angleških parnikov v španskih vodah. Baje bi naj bilo na tej seji sklenjeno, ostro nastopiti proti takim primerom.

Te seje pa danes ni bilo. Predsednik vlade Chamberlain se je namreč šele popoldne vrnil iz dežele v London. Poklical je k sebi najprej zunanega ministra lorda Halifaxa, nato pa še letalskega ministra Wooda in kolonialnega ministra Macdonalda. Na teh sestankih bi naj bilo baje sklenjeno, da bo Chamberlain jutri v spodnji zbornici odklonil debato o dogodkih v Španiji. Vlada je prepričana, da bo socialistični predlog o takojšnji debati odbit z veliko večino.

Urednik papeževega glasila grof Dalla Torre o ČSR

Praga, v maju 1938.

Na svoji poti iz Budimpešte se je ustavil v Češkoslovaški tudi glavni urednik vatikanskega dnevnika »Osservatore Romano« grof Dalla Torre, z namenom, da bi poznal Češkoslovaško. V Pragi je bil gost opata na Strahovi Metoda Zavorale, kjer se je ešel s celo vrsto znamenitih osebnosti katoliškega in javnega življenja češkoslovaškega. Z vsemi je imel dolge konference. Kó je odšel iz Češkoslovaške, je bil zelo zadovoljen in ni prikrival svojega občudovanja nad lepoto češkoslovaške zemlje in Prage, o kateri je povedal polno lepih besed. Zelo je bil presenečen nad plemenitim vedenjem češkega in slovaškega naroda. Ko je odhajal iz Prage je izjavil:

»Dobili ste novega prijatelja in zato mislim, da nisem zadnji v Pragi.« Novinarjem je med drugim rekel: »Spoznal sem v Češkoslovaški zemljo miru in delavnosti, ki ima svoj poseben krščanski izraz. O tem, da je baje ta država zboljševizirana, nisem opazil ničesar. Nasprotno, videl sem nekaj, kar nisem opazil v nobeni državi na svetu. Videl sem socialne demokrate, ki so šli v rdečih strajah v cerkev, ko so slavili šestdesetletnico obstoja stranke. In napram meni, kot zastopniku dnevnika sv. očeta, so bili socialni demokrate posebno uslužni: Preskrbeli so mi na primer sedež v Narodnem gledališču, čeprav je bila predstava »Prodane neveste« že davno razprodana. Zato sem mogel to narodno opero slišati v izvirnem jeziku. Prepričan sem, da rešenje narodnostnega vprašanja v ČSR gre k dobremu koncu. S posebno radostjo sem gledal, da

ima sv. oče v tej deželi velike simpatije. Ljudje razumejo papeža, a papež ljudi.

V madžarskih katoliških krogih je napravil ogromen obisk Evharističnega kongresa v Budimpešti zelo dober vtis. Udeležba praska nadškofa Kaspara je bila javna manifestacija za mir med Čehoslovaki in Madžari in upajmo, da bo ta mir samo del obtega miru v Evropi.

S kitajskih bojišč

Sanghaj, 13. junija. AA. (Reuter) V poučenih krogih izjavljajo, da poveljniki britanskih in ameriških vojnihi ladij niso dobili navodil, da naj na podlagi japonske zahteve z dne 11. t. m. spremene svoja mesta na reki Jangce. Poveljnik britanske torpedovke, ki je zdaj zasidrana v Buhuju, in poveljnik angleške vojne ladje, zasidrane v Kjungjangu, sta dobila navodilo, da oddeta tja. Zastopniki britanskih oblastev se niso odgovorili na japonsko zahtevo.

Kanton, 13. junija. AA. (Reuter) Društvo katoliških profesorjev na kitajskem vseučilišču v Kantonu se je obrnilo do sv. očeta za pomoč proti japonskim napadom in brezobzirnemu bombardiranju poslopj katoliških misijonov in civilnega prebivalstva.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma oblačno, ponekod dež, nekoliko hladneje. Zagrebška vremenska napoved: Krajevne nevihte.

Nov veleizdajniški proces v Moskvi

Moskva, 13. jun. TG. Večje število diplomatov, ki so bili zadnje mesece poklicani v Moskvo »na poročanje«, je bilo zaprtih in so obtoženi veleizdaje proti Stalinu, trockizmu in podobnih, že znanih zločinov. Tukaj pripovedujejo, da bodo postavljeni pred sodišče še pred koncem junija in da bo sodna obravnava proti njim zopet velika politična senzacija, kot so bili dosedajni veleizdajniški procesi proti politikom in vojaškim od-

Madjarska politika...

Budimpešta, 13. junija. TG. V diplomatskih krogih madžarske prestolnice prevladuje prepričanje, da bo madžarska vlada, sodeč po delavnosti njene diplomacije, začela bolj poudarjeno zunanjo politiko na več področjih. Zadnji dogodki v Srednji Evropi so Madžarsko postavili pred nove probleme in pred nove zelo nujne potrebe. Priti si mora na jasno v svojih sosedih. Zelo znatno je, da se je na primer madžarski poslanik v Bukarešti nepričakovano pojavil pri romunskem zunanjem ministru Comnenu. Če vtisi ne varajo, je gotovo poljska vlada posredovala ob priliki obiska patriarha in predsednika vlade Mirona Christea v Varšavi in je madžarski korak v Bukarešti uspeh tega posredovanja, ker se bodo sedaj začela resna pogajanja med Madžarsko in Rumunijo, da se odstranijo vsa nasprotja. Tudi z Jugoslavijo so pogajanja v teku in se kar najbolj razvijajo. Ljudje, ki so poučeni, trdijo, da se bo Madžarska sedaj še bolj potrudila, da si ustvari takšen zunanji politični položaj, da ne bi bila potegnjena v kakšne vojne zapletitjaje, če bi nastopili kjer koli v Evropi.

manjkanja in hoče povsod Boga, bolj pri delodajalcih kot delavcih Povsod Boga! je odmevala pesem po jeseniški kotlini, ki jo je pela nova slovenska mladina, slovenski fantje in dekleta, mladina, ki gre starim pa vendar novim vzorom nasproti z zavestjo, da le idealizem, ki stoji na tradicijah, preizkušenih slovenskih duhovnih vrednotah, na veri v Boga, ljubezni do jezika, zemlje in socialne pravičnosti, v borbi za narodno rast in njemu pripadajoče pravice, v slovenski in katoliški skupnosti ter v največji zvestobi do države, da le tak idealizem vodi v teh razklanih in razvrzanih dneh v lepšo bodočnost.

Jeseniški slovenski kres pa naj gori v vseh naših srcih in naj se v novih kresovih vnema po vsej naši lepi slovenski domovini. td

Na razpoljo našega kmečkega gospodarstva

Gospodarska kriza, ki je dosegla svoj vrh v l. 1931-1933, ni udarila nobene panoge tako zelo kot kmetstva. Cene so padle za polovico in še več, razen tega pa prepogosto niti za to ceno ni mogel kmet prodati svojih pridelkov. Industrijci je pač omejil svoj obrat, kmet tega ni mogel, ne glede na to, da se je industrija zaradi svoje dobre organizacije lahko tudi sicer mnogo lažje branila.

Po letu 1935 opažamo povsod nagel dvig konjunktura in večina gospodarskih panog je že bolj ali manj zacelila rane iz leta 1932, le položaj kmeta se je samo prav neznatno popravil, tako da o kakih njegovih gospodarskih ozdravitvi ne more biti še niti govora. Obratno: rane krvave dalje, čeprav odteka kri morda nekoliko počasneje nego je še pred nekaj leti.

Ob nastopu krize

Kriza je nastopila tako skoraj čez noč, da si dolgo sploh nismo bili na jasnem glede njenih vzrokov. Navajali so vse mogoče in nemogoče razloge in se tolažili, da bo pač zopet prešla, kajti gospodarska znanost je že davno ugotovila neko zakonitost v nastopanju kriz in konjunktur. Toda vsaj za krizo kmetijstva se ti upi niso uresničili, kajti to pot sploh nismo imeli opraviti s krizo v navadnem pomenu besede, temveč s popolnim prevratom, kakor n. pr. sredi druge polovice preteklega stoletja. Tedaj je pri nas izhrla vsa nekoč prav upoštevanja vredna industrija, na vsej črti so se začele kazati pogubne posledice gospodarskega liberalizma in nova prometna sredstva so vrgla na naš trg boljše in cenejše tuje žito. Posledice so bile za našega kmeta katastrofalne in le počasi si je zopet opomogel s preusmeritvijo svoje produkcije v živinorejo, z izseljevanjem in z zadružništvom.

Toda danes so nam vzroki zadnje krize že jasni. Vsaj za kmetijstvo so jo povzročili predvsem padec kupne moči konsumentov, nadprodukcija in uspešna avtarkična stremjenja glavnih evropskih konsumnih držav. Prva povojna leta smo izvažali še na milijone litrov mleka v Avstrijo, zadnja leta je Avstrija sama mleko izvažala. Ilalijanska »žitna bitka« je uspešna in danes Italija skoraj ne potrebuje več tuje žita. Ako bi Nemčija omejila konsum mesa samo na dvakratno višino našega konsumna na glavo, bi lahko živino sama izvažala, itd. Skratka: kmetijski svetovni trg je dobil popolnoma novo lice, zato je več kot samo ob sebi umevno, da so se morali tudi popolnoma spremeniti vsi dosedanja pogoji našega kmetijstva. Tega ni kriva nobena država in noben režim, temveč tok svetovnega gospodarstva, napram kateremu smo mali narodi popolnoma brez vsake moči in nam ne kaže zato prav nič drugega kot čim prej se znajti v tem toku ter se mu čim bolj prilagoditi.

Treba bo na popolnoma nova pota

Naše kmetijstvo stoji danes pred popolnoma novim položajem in pred novimi problemi, ki nujno terjajo njegovo novo preusmeritev v smislu pogojev in okoliščin svetovno-gospodarskega toka, za katerega ni prav nobenega upanja, da bi se mogel v doglednem času kaj izpremeniti. Če iz povedanega je sedaj tudi jasno, zakaj krize našega slovenskega kmetijstva doslej še sploh niso bile končane ter je v bližnji bodočnosti tudi biti ne more, Mi kmetujemo še za predvojne svetovno-gospodarske in politične razmere, a danes pišemo leto 1938. Do nedavna se tega sploh še nismo niti dobro zavedali, zato smo obupno skušali rinuti naprej po predvojnih kolovozih, ki so bili za te-

daje okoliščine pravi, a ki bi vodili danes nujno v popoln propad. To postaja danes jasno vsem, tudi kmetom, zato se danes tudi vsak že jasno zaveda, da je vnovič potrebna radikalna preusmeritev vsega našega kmetijstva.

Toda kam in kako? To vprašanje je pač lažje postaviti, nego nanj odgovoriti, kajti kmečko gospodarstvo ni odvisno od ene, nego od sto komponent. Kaj nam pomaga gnojiti z umetnimi gnojili, če je pa v tej ali drugi kmečki panogi tako gnojenje absolutno nerentabilno, in kaj nam pomaga dvigati produkcijo te ali druge panoge, če pa se dosedanje produkcije nimamo kam prodati. Preusmeritev našega kmetijstva zato nikakor ni zgolj agrarno tehnično vprašanje, ki naj ga rešujejo kmetijski strokovnjaki, temveč vsaj v isti meri tudi agrarno-politično, ki naj ga rešujejo gospodarski strokovnjaki, da socialno-politične plati niti ne omenjamo.

Pomen Kmetijske zbornice in prve izčrpane ete o meti stu

Na takem razpolju je torej danes naše kmetijstvo, zato naša mlada Kmetijska zbornica pač ni mogla lepe dokazati, da se v polni meri zaveda svojih obsežnih in globokih nalog, kot da je dala pobudo in pripravila veliko kmetijsko anketo, ki jo je on teden sklicala in izvedla naša banska uprava. Skoraj pol stotine referatov so pet dni v štirih odsekih obravnavali naši najboljši strokovnjaki in zastopniki neposrednih interesov. Samo ob sebi je umevno, da v takih položajih, v kakršnem se nahaja danes naše kmetijstvo, ne morejo kake ankete težkih in obsežnih vprašanj rešiti, a prepričani smo, da bo ta anketa še zgodovinskega pomena za naš kmečki stan, kajti zbrala je ogromno dragocenega gradiva in rodila brez števila pobud, kar bo sedaj policijam in šele omogočalo uspešno nadaljnje delo za sanacijo in zopetno »vstajenje« onega stanu, ki slej ko prej tvori živ vrelce moči našega slovenskega naroda.

Brez zunanjega hrupa so šla ta veljavna posvetovanja mimo naše javnosti in od nekkih strani jih hočejo celo bagatelizirati, a nedvomno je bil to v naši gospodarski zgodovini prvi veliki, resni in na globoko zasnovani poizkus temeljite analize naše najvažnejše gospodarske panoge, ki naj ustvari solidne temelje za uspešno nadaljnje delo. Trenutno je še sploh nemogoče pregledati in prav oceniti vse obsežne rezultate te veljavne ankete, a upravičeno lahko trdimo, da bodo moralni črpati iz nje še leta in leta vsi, ki se bodo kakorkoli pečali z vprašanji našega kmeta, našega kmetijstva in slovenskega gospodarstva sploh. Anketa namreč ni bila enostranska, kar se pri podobnih prireditvah tako rado dogaja, temveč je skušala zajeti vprašanje našega kmetijstva v celoti in je obravnavala vse od trgovine, cen, kredita itd. preko vseh posameznih panog kmetijstva do njegovih kulturnih, socialnih in zdravstvenih problemov. Mnogo se je pri nas o teh in takih vprašanjih že govorilo in pisalo, še več govorili in pisarilo, a vse to je viselo nekako v zraku in bilo je prefragmentarno celo za poznanje našega resničnega današnjega stanja, kaj šele za ustvaritev kakega realnega in globljega našega agrarnega programa. Sedaj so položeni temelji za oboje, zato bo nadaljnje delo lažje in prepričani smo, da tudi uspešnejše. Z nepričakovanim zanimanjem so sledili in intenzivno sodelovali pri anketi že sedaj najodličnejši zastopniki iz samih kmečkih vrst, a njene posledice bo nedvomno čutil že v dogledni bodočnosti ves kmečki stan ter bo zanj hvaličen svoj zbornici in banski upravi.

F. E.

Tretji del občinskih volitev v ČSR. potekel popo noma mirno. Komunisti izgubljajo

Praga, 13. junija. AA (ČTK) Včeraj so bile občinske volitve v tretjem delu občin v ČSR, in sicer v 3829 občinah. Med njimi jih je 2580 s češkoslovaško večino, 891 z nemško večino, 5 s poljsko in 373 občin z madžarsko večino. Volitve so potekle popolnoma mirno in v redu. V 439 občinah je bila vložena samo po ena lista in je bilo zato glasovanje nepotrebno in ga tudi ni bilo. Vse stranke koalicijske češkoslovaške vlade in blok političnih strank so se okrepili. Zaradi obsežnosti volitev je stranka dr. Hodže (agrarno-republikanska stranka) sorazmerno vidneje prišla do izraza. V mestih se pa opaža občutna tendenca naraščanja češkoslovaške narodno-socialne stranke. Henleinova stranka je dobila vse glasove bivših nemških aktivističnih strank in je narasla v primeru z volitvami leta 1929.

Razen v Bratislavi, kjer je prebivalstvo zelo pomešano, je izid občinskih volitev v ČSR, kolikor je doslej znan, značilen po velikanskem izgubah komunistov. Socialisti in češkoslovaški narodni socialisti kažejo viden napredek. Pomnožili so se tudi glasovi ljudske in Hlinkove slovaške stranke. Toda potrebno je počakati popolnejših podatkov, preden bo moči izreči sodbo o volitvah.

Vprašanje sudetskih Nemcev se ugodno razvija

London, 13. junija. b. Angleški jutranji tisk se bavi izključno s češkoslovaškim problemom in obširno komentira včerajšnje volitve, prav tako pa bližnja pogajanja v zadevi sudetsko-nemške spomenice in narodnostni statut. — Diplomatski dopisnik »New Chronicle« pričakuje, da se bo že koncem tega tedna pokazalo, ali je voditelj sudetskih Nemcev Konrad Henlein le orožje v rokah Berlina, ali pa bo sprejel prednosti velikih koncesij, ki mu jih nudi Češkoslovaška. Visti, ki prihajajo iz Londona, so polne upanja, da se doseže sporazum v interesu splošnega mira. List dalje izjavlja, da je tudi nekaj resnice na tem, da Henlein v obeh Nemčiji kaže mnogo večje zanimanje za dobrobit svoje narodnostne skupine, kakor pa za interese in usodo velike Nemčije.

Poletje prinaša politično zatišje

Belgrad, 13. junija. m. Zaradi proslave binokostnih praznikov vlada v Belgradu vsestransko zatišje. Kdor je bil v Belgradu, je zaradi velike vročine v zadnjih dneh odšel iz mesta na deželo. V Belgradu samem razen včerajšnje slave orožniškega poveljstva, športnih prireditev obeh tukajšnjih vodilnih klubov in mednarodne letalske razstave, ki bo nocoj zaprta, ni bilo nič pomembnejšega.

Odkritje spomenika prvemu srbskemu časnikarju

Mnogo Belgradčanov, posebno časnikarjev, je včeraj odšlo v Smederevo k odkritju spomenika očetu srbskega časnikarstva Dimitriju Davidoviču. Slavnosti, ki je bila pod pokroviteljstvom predsednika vlade dr. Stojadinovića, notranjega ministra dr. Korošca in prosvetnega ministra Magaraševića, se je udeležil v imenu vlade minister Magarašević, ki je imel pri tej priliki lep govor o nesebičnem delu in ljubezni pokojnega Davidoviča za ljudstvo in državo. Za njim je govoril senator Smodej, ki je enako poveljeval nesebičnost, s katero se je odlikoval v tako obilni meri pokojni časnikar. Primerjal je prvega srbskega časnikarja s prvim slovenskim časnikarjem Valentinom Vodnikom. Z odkritjem spomenika Davidoviču v Smederevu je bilo združeno še več drugih prireditev, tako razstava narodnih veznin tamkajšnjega Kola srbskih sester in koncert pevskega društva »Sloga«. Spomenik pokojnemu Davidoviču je napravil slovenski umetnik Lojze Dolinar.

Shodi JRZ

Političnih sestankov je bilo tekom včerajšnjega in današnjega dne več v državi. V Šabju v donavski banovini so razvili zastavo tamkajšnje mladinske stranke organizacije. Za botra je bil kmetijski minister Stanković. V več krajih v donavski banovini, pa tudi v ostalih banovinah, so bili danes ustanovni občni zbori Jugoslovanske delavske zveze in mladinskih stranknih organizacij. Po poročilih, ki so do včeraj prispela v Belgrad, so bili vsi shodi JRZ dobro obiskani.

Po Hrvatskem, predvsem v Zagrebu in na Duvanjskem polju so bile proslave v čast bratstva Radičevića. V nekaterih krajih je bila udeležba precej velika, na drugih pa razmeroma zelo majhna. Po odhodu dr. Mačka na počitnice na jne-

»Daily Express« pravi, da je češkoslovaška vlada napravila pri zadnjih volitvah svojo vojsko povsem »nevindno«, kar je zelo ugodno vplivalo na sudetske Nemce. List dalje poroča, da je imel angleški poslanik v Pragi Newton danes daljši razgovor s predsednikom češkoslovaške republike dr. Benešem. Sedaj pričakujejo, da se bodo dogodki naglo razvijali in da bo napetost povsem popustila.

Češki katoličani vprašujejo Berlin

Praga, v maju 1938.

Na velikem zborovanju čeških katoličanov pri Pragi je govoril pokrajinski predsednik Ljudske stranke na Češkem poslanec msgr. Bogumil Stašek o novi češkoslovaški manjšinski politiki. Med drugim je rekel, da bo manjšinski statut, katerega vlada pripravlja, višek pravice, ki jih bodo imele narodne manjšine ne le v ČSR, temveč po vsem svetu. Zato pa bi bilo potrebno dati prej vodilnim politikom Nemčije tri vprašanja, da bi se opoznelo, ali gre Nemčiji resnično samo in le samo za miroлюбno rešenje manjšinskih vprašanj, ali pa gre za docela druge stvari, katere nimajo nič skupnega z manjšinskim vprašanjem. Vprašanja so naslednja:

1. Ali je Nemčija pripravljena zahtevati za nemške manjšine iste pravice, ki bodo podeljene s narodnostnim statutom Nemcem v ČSR, tudi v drugih državah s močnimi nemškimi manjšinami, kakor na primer v Italiji, Poljski, Madžarski, Jugoslaviji itd?

2. Ali je Nemčija pripravljena dati iste pravice svojim lastnim manjšinam: Poljakom, Čehoslovakom, Lužičkim Srbom, Jugoslovanom, Dancom, Italijanom itd? Ali je pripravljena dati jim kulturno avtonomijo, dovoljno število vol vseh vrst, sprejemati njih pripadnike sorazmerno s njih številom v državne službe, zagotoviti jim tiskovno in politično svobodo, zastopnike v parlamentu in v samoupravah itd?

3. Ali je Nemčija pripravljena dati iste pravice svojim manjšinam: Poljakom, Čehoslovakom, Lužičkim Srbom, Jugoslovanom, Dancom, Italijanom itd? Ali je pripravljena dati jim kulturno avtonomijo, dovoljno število vol vseh vrst, sprejemati njih pripadnike sorazmerno s njih številom v državne službe, zagotoviti jim tiskovno in politično svobodo, zastopnike v parlamentu in v samoupravah itd?

Aca Stanojević v Belgradu

Srbijanskega dela združene opozicije niti prihod Ace Stanojevića v Belgrad ni pozivil. Bilo je več cestanok, na katerih so voditelji posameznih skupin razpravljali tudi o zmedbi, ki jo vnaša v njihove vrste ljudsko-frontaški del z dr. Ribarjem in Jovanovićem na čelu. Tekom zadnjih dni ta opozicija ni imela večjih sestankov.

Klavern shod JNS v Živkovičevem rojstnem kraju

Bogoljubu Jevtiču, kakor že po navadi, tudi včeraj ni bila naklonjena politična sreča. Za včeraj je vodstvo JNS sklicalo velik shod v Arandjelovcu. JNS je za ta shod delala velike priprave. Znani bogataš Ilija Mihajlović je hodil od hiše do hiše in agitiral za shod. Jevtičev privrženec Dobrosav Sevdović iz Sarajeva je napovedal prihod kar 500 pristavev. Vseh ljudi pa se je kljub velikemu naporu nabralo komaj 200, tako da napovedanega shoda sploh ni bilo, temveč samo skupno košilo in medsebojni razgovori. Danes je imela JNS shod v Negotinu v rojstnem kraju Petra Živkovića. Poleg Živkovića so prišli na shod še Jovo Banjanin, dr. Zec in cela vrsta drugih govornikov. Udeležba na shodu je bila z ozirom na priprave, ki jih je stranka delala za ta shod in z ozirom na dejstvo, da je na njem govoril šef stranke, naravnost porazna. Kljub silni agitaciji je prišlo na shod samo 300 ljudi, pa še ti so se kmalu razšli.

Seja širšega odbora Jugoslovanske radikalne zajednice za okraj Maribor levi breg je bila v nedeljo, dne 12. junija 1938 predpoldne v Mariboru v Zadržno-gospodarski banki. Konferenco je vodil predsednik okrajne organizacije podžupan Franjo Zebot. Uvodoma se je spomnil dveh umrlih članov: ministra in župana Vesenjaka in kanonika in župnika Frangeža. — Senator dr. Sehaubach je podal zanimivo poročilo o političnem položaju v posebnim ozirom na novo nastale razmere v Srednji Evropi. Vladi in še posebej našim zastopnikom v njej je zbor izrekel popolno zaupanje. — Predsednik Zebot je na to otvoril razpravo o ureditvi obmejnega prometa s severno sosedo. — Za tem se je začela razprava o javnih zgradbah, zlasti o cestni politiki. — Ob koncu je bila dr. Korošcu k njegovemu godovnemu dnevu v imenu celega okraja odposlana brzojavna čestitka.

Drobne vesti

Riga, 13. junija. AA. (Pat) V mestu Mudžu je nastal požar, ki je prav v kratkem zajel okoli 200 hiš. Mnogo javnih poslopij je vpepeljenih. Poškodovana je tudi cerkev in občinska palača. Pri reševanju so potegnili izpod razbitin okoli 100 ranjencev. Škoda je velikanska.

Bruselj, 13. junija. AA. (Stefani) Ogromen požar je uničil v Vergieru veliko skladišče volne. Čeprav so hitro prispeli na kraj požara gasilci, je vendar požar uničil vse skladišče. Škoda znaša nekaj milijonov frankov.

Dunaj, 13. junija. AA. (DNB) Nemški minister Göbbels je imel v operi govor; v katerem se je bavil s cilji nemškega gledališča. Göbbels je posebej poudaril nacionalni značaj nemške umetnosti sploh in posebej še gledališke umetnosti.

Židie in Sovetija

Neka židovska poročevalska družba je pred kratkim objavila statistiko komisariata za šolstvo v sovjetski Rusiji. Iz teh podatkov se vidi, kako je po padcu careke Rusije naraslo število židovskih učencev v sovjetskih šolah. L. 1917 je bilo na ruskih univerzah 200.000 židovskih akademikov, sedaj jih je 82.300; na srednjih šolah jih je bilo pred revolucijo 51.000, sedaj jih je 424.900; na tehniških visokih šolah pred revolucijo židov sploh ni bilo, sedaj jih je 30.900; skupno je bilo pred revolucijo na ruskih srednjih in visokih šolah 53.000 diakov in akademikov, sedaj pod sovjeti pa jih je 538.000.

Dvokolesa bodo lahko Vaša zastoj!

11 koles bo »Slovenec« razdelil med svoje naročnike. Med njimi bo pet prvovrstnih koles znamke »Axx« dobavila trdka Suttner, Aleksandrova c., Ljubljana. Kolesa si lahko ogledate pri tej trdki.

Poleg gornjih nagrad vam »Slovenec« nudi še:

popolno opremo stanovanja

(spalnice, kuhinje in predsobe s pohištvo ter ostalo opremo za spalnico, posodo za kuhinjo itd.)

in še 140 drugih nagrad, ki so vredne nad 100.000 din

Nagrade bo sreča dne 15. julija 1938 popoldne razdelila med vse nove naročnike »Slovenca«, ki se nanj naroče najmanj za tri mesece in plačajo do 12. julija 1938 trimesečno naročnino;

med vse sedanje naročnike, ki so naročeni na dnevnega »Slovenca« že najmanj tri mesece in ki bodo imeli naročnino plačano tudi za mesec julij; med vse, ki nam bodo poslali do 12. julija 1938 50 izrezkov z rdečim žigom iz »Slovenca«, oziroma tiskanih odrezkov iz nedeljske priloge »Slovenca«.

Sreča vas bo lahko obiskala le z bogatimi darili! Ne odlašajte niti dneva, ampak postanite čimprej reden naročnik najboljšega slovenskega dnevnika!

Lastništvo »Slovenca«

Dodatek k pogodbi o trgovini in plovbi med Jugoslavijo in Italijo

Belgrad, 13. junija. AA. Danes opoldne so v zunanjem ministertvu izmenjali listine ratifikacije dopolnilnega protokola k pogodbi o trgovini in plovbi z dne 14. julija 1924 med Jugoslavijo in Italijo. Dopolnilni protokol sta obe kraljevini sklenili 26. septembra 1936. Izmenjava listin sta izvršila v imenu Jugoslavije predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović, v imenu Italije pa italijanski poslanik v Belgradu Indelli.

V Belgradu 600 birmancev

Belgrad, 13. junija. m. Belgrajski nadškof prevz. msgr. dr. Ujčić je podelil včeraj v Belgradu nad 600 otrokom zakrament sv. birmе. Birma je bila letos v največji katoliški cerkvi v Belgradu pri frančiškanih, za katero je napravil načrte slovenski umetnik arhitekt Plečnik.

Domači odmevi

Shodi, shodi — JNS deluje

Štirinajstodnevnik »Nacionalni vestnik«, najbolj službeno glasilo JNS, prinaša v zadnji številki dolge popise Živkovičevega političnega potovanja, vse pod glavnim naslovom: »Triumfalna pot gosp. Petra Živkovića po Bosni, Bosanski krajini in Dalmaciji.« Poročila so bogata ilustrirana, kar z 18 slikami. Te slike pa so najboljši dokaz, koliko so vredna poročila o »slajnejših shodih. Prva ima naslov »Predsednik Živković govori« in kaže Živkoviča v govoru, njegovo poprsje, zadaj pa veje drevoja. Druga je z »zborom v Maslovaram«, kaže Živkovičev hrbet, pred njim pa na dolgo raztegnjeno skupino ljudi, ker je ozka in dolga slika sestavljena iz 6 manjših, druga poleg druge postavljena slika. Prav tako je sestavljena in ozka slika z »zborom v Maglaju«. Ostale slike kažejo Živkoviča v družbi njegovih pristavev po posameznih vaseh. Pri vsakem vsakem požaru se zbere več ljudi, kot pa jih je na teh slikah. Nekatere slike pa so sploh samo zato, da je na straneh lista videti nekaj ilustracij. Tako »pred hišo Mihajla Rišića«, na kateri je eno okno, ena vrata in šest ljudi, sedmi med njimi pa je Živković. Slika »v Ključevu« z Živkovičem vred 15 glav, slika »v razgovoru« z g. M. Bokanom »v 15 obrazov, na nekaterih pa Živkoviča sploh ni, le kake majhne družine. V resnici »triumfalna pot« Zato se ni čuditi, da JNS v dravski banovini kaže tako malo navdušenja za Živkoviča, zato tudi lahko razumemo, zakaj ta JNS v dravski banovini tako poželjivo gleda proti varnemu zavetju JRZ. Ve nam-

reč, da okrog Živkovića ne bo rešitve, čeprav ni leto dni od tega, ko mu je priredila prav tako »triumfalno« pot po Sloveniji.

Turneja pevskega društva iz Amerike

Pred kratkim je prišlo iz Amerike v Jugoslavijo hrvatsko pevsko društvo »Zora«, ki je v »starejših krajev« priredilo več koncertov. O tej turneji pravi belgajski »Samouprava«: »Prireditelji so smatrali za svojo glavno dolžnost, da naše ameriške brate s silo ločijo od Srbov. V svojem programu so se zlasti izogibali krajem, kjer Hrvatov ni v večjem številu. Posebno pa so se izognili Srbije, Vojvodine in Stare Srbije. Obzljajemo, da naši preokceanski bratje niso imeli prilike, da bi prišli v stik z nami. Če bi prišli v Srbijo in druge naše kraje, bi bili pristno sprejeti in marekati predsojdi bi padli. V direktnem stiku s Srbi bi se naši bratje iz Amerike prepričali, kako so jih prireditelji netočno informirali.«

Novi Sad ima novega župana

Za novega župana v Novem Sadu je bil imenovan Košta Miroslavljević, predsednik tamošnje TOI. Pričačujejo pa, da bo v kratkem imenovan tudi novi mestni svet.

V urenitvo tednika »Nezavisnost«, ki čeda- lje bolj odkrito napada politiko b. HSS, je vstopil podpolkovnik v p. Vilko Belić, ki je bil doslej so- trudnik dr. Mačkovega glasila »Hrvatski dnevnik«.

Si, ajna slovenska prireditel

Slovenski teden na Jesenicah

Mesto, ki počiva v zeleni globeli, na zahodu zagrajeno s temnim, tu pa tam svetlejšim poprskanim zidom Mežaklje, na vzhodu pa prislonjeno v prijazenje grice, ki z vrzeli v grebenih in zasekami v gozdnatem trupu proti koroški plati odpirajo veselejše, svobodnejše perspektive, je minuli teden preživel veličastne dni; ne toliko na vzven pompozne, ne šumne, ne z bučnostjo ljudskih legij preplavljene, temveč intimne, po prisrčnosti in iskreni razgibanosti grandiozne. Res je, da so bili te marsikje poskusi, ki so šli za tem, da bi prikazali dejanje in nehanje našega naroda, razgrnili njega snovanje v stoletjih, odkrili podobo ter v sintezi združili poteze, ki naj bi oživilorile njegov obraz, sodobnemu ljudstvu namemu v prepotrebno ilustracijo in prenujno okrepitev samozavesti. Višje sile so povsod pomagale z gmočnimi in moralnimi podporami, višji faktorji so si marsikje rezervirali iniciativnost pri podrobnih idejah, stvar prav za prav ni prišla iz naroda samega, ampak je bila ostvarjena in tudi že inspirirana po faktorjih, ki misli sami med narodom jemljejo pravo priročnost in neženiranost. Tokrat pa smo bili priče pri prireditvi, ki je znala že po svojem tako domačnostnem slogu privabiti široke plasti ljudstva, da so se zaupljivo približale, ogrele in končno navdušile do zadnjih meja: čustva so kakor narasla voda šla čez jezove. Jeseniški slovenski teden, ki je bil prvotno namenjen samo mestu Jesenicam, je na izredno erčen način objel prvi in zaključni dan prav za prav vso Gorenjsko od skrajnih severnih do skrajnih južnih

fantje, na pregrade! ter »Judeža naj med nami ne bo! Pozno v noč se je množica razšla.

Torek, 7. junija

Drugi večer so se zborovali zbrali v Krekovem domu. Najprej so pevci zapeli pesem »Lepa si, lepa, roža Marija«. Sledila je lepa recitacija »Golgota«, »Hvalnica otrok«, potem pa je zbor zapel pesem »Marija, ekoz življenje voditi srečno znaš«. V prepričevalnem in skrbno sestavljenem govoru je župnik, duhovni svetnik g. Kastelic govoril o temi »Po Mariji k Jezusu«. V dramskem prizoru »Slovenski Judež« je bil na poljuden in vsakomur dostopen način prikazan motiv izgubljenega sina.

Sreda, četrtek, petek in sobota

so spet zbrali vsak dan točno ob pol devetih zvečer v Krekovem domu. Sreda je bila posvečena gospodarstvu, četrtek delavstvu, petek slovenstvu posebe, v soboto zvečer pa so se pomaknili iz dvorane spet na Stadion Orlovsko, kjer je bila v izborni inscenaciji in v dobri igri izvedena Klinarjeva narodna drama »Gorenjski punt«. V sredo je o temi »Gospodar svoje zemlje« govoril g. Joža Basaj, v četrtek je govoril o »Delavcu in narodu« g. Zbončar s Koroške Bele, v petek pa je o »Velikih možeh in majnem narodu« predaval g. inž. Sodja. Mnogoštevilne recitacije, dramski prikazi, simbolične vaje in rajanje so srečno izpolnjevala vsak večerni program.

Tabor na Viču: Del slovenskih fantov v sprevedu.

Strašna družinska žaloigra

Ribnica, 12. junija.

Zumer Ivan, doma iz Hrastja pri Kranju, po poklicu mlekar v nakelskih mlekarnah v Ljubljani, star 29 let, se je kot 20 leten fant poročil z Franciško Maroltovo z Gore nad Sodražico, rojeno baje v Ameriki, staro ob poroki 16 let. Iz zakona imata štiritletno hčerko Darinko. Zakon ni bil arečen. Zumer je bil priden in varčen delavec, ki je srčno ljubil svojo hčerko. Tudi žena je v Ljubljani v posebnem lokalu prodajala mleko. Zahrepenela je po ločitvi zakona, dasi se mož absolutno ni hotel ločiti ali privoliti v ločitev. Žena ga je v ta namen opetovano tirala pred sodišče. Tako sta stala tudi v petek, 10. t. m., pred sodnikom, kjer je šlo za to, kdo bo obdržal otroka, ki ga mož pod nobenim pogojem ni hotel prepustiti ženi. Otrok pa je imela ta čas pri sebi mati njegove žene v Hrovači pri Ribnici. V soboto, 11. t. m., ob pol 10 zvečer se je

Zumer z vlakom pripeljal v Ribnico in takoj v Hrovači povprašal pri stari materi po Darinki, ki je že spala. Prinesel ji je vsakovrstnih daril in se jokala nad njo. Uro pozneje se pripelje tudi njegova žena z avtotaksijem v družbi nekega moškega. Mož jo pospremi v hišo in sobo za seboj zaklene. Vzame brivec, krič, prereže vrat sebi, ženi in otroku, narkar napravi čez svojo vrat še eno potezo. Žena u prezezanim vratom vzame otroka in se z avtom odpelje v Ribnico k zdravniku. Otrok med potom izdihne, oče je takoj mrtel, ženo pa avto odpelje v Ljubljano. Čuje se, da se utegne žena rešiti, mož in otrok pa ležita v mrtvašnici v Hrovači. Tako nedolžne Darinke ne bo imel ne oče ne mati, ker je splavala k Bogu. Strašen dogodek, kakršnih v Ribnici nismo vajeni, je razburil vso okolico. Moža vso pomiluje, otrok se vsem smili.

Slovenska dekleta korakajo na telovadišče

krajev. Ljudje sami so organizirali ta slovenski teden, ljudstvo samo je zanj poskrbelo, saj je že dolgo čutilo potrebo po takšnem — in ne drugačnem — slovenskem tednu. In kaj je še dalo prav poseben naroden značaj tej sijajni prireditvi? Dejstvo, da so prevzeli pokroviteljstvo pravi in najbližji zastopniki slovenskega naroda: slovenski župani iz Rateč, Kranjske gore, Dovjega, iz Jesenic, iz Gorij, Bohinjske Bistrice, Breznice, Kroke in Ribnega. Častno pokroviteljstvo pa je prevzel jeseniški župan gosp. Markež. Vsi sodelujoči so se z vzgledno poštvenostjo oprijeli dela, da bi bil teden čim lepši, čim sijajnejši. Jesenice so delavski kraj. Koliko naših ljudi, včlanjenih v Prosvetnem društvo, v Zvezi fantovskih odsekov in v drugih naših organizacijah, je moralo preživeti noči, ko se niso utegnili niti napol dobro naspiti. Trojni šiht je na Jesenicah. Naši fantje so imeli zvečer prireditel, drugi ljudje so odšli potem spat, oni pa so se morali še pozno, ko se je noč že umikala z vzhoda na zahod, bedeti in se pridno vaditi za drugi večer! Prireditel se je med tednom v prvi vrsti udeleževalo naše jeseniško delavstvo s svojimi družinami, prvi in zaključni dan pa so prišli kmetje iz vse Gorenjske. Tehnično-organizatorno delo je slonelo na neutrudljivih ramah treh delavskih moči, ki pri svojem večnem »sihtu« za kulturni napredek slovenskega naroda nikdar ne potrebujejo in tudi ne najdejo oddiha: gg. kaplanov Campe in Križmana ter znanelega prosvetnega delavca g. Klinarja. In prireditel je dosegla popoln uspeh.

Stateta z baklami: prvi večer slovenskega tedna

V treh smereh so tekli naši fantje na binkoštni ponedeljek in vsaka je vodila na Jesenice. V Kropi so se zbrali vsi vaščani ter so ob večni luči prižgali baklo in že je stekel prvi tekač. Blejci so sedli v čolne in se odpeljali na Marijin otok, prižgali so baklo in se vrnili na jezerski breg. In tudi tu je romala bakla na daljino pot. Nna grobu velikega narodnega sina, župnika Aljaža, so se zbrali Dovžani in Mojstranci. S treh delov Gorenjske so ta večer vodila pota na Jesenice.

Tod so prevzeli bakle mladi. V tej zamisli in v tem dejanju je bila skrita simbolika; starejši rod zaupa mlajšemu ter mu bo ob času poveril vso odgovornost za delo slovenskemu narodu v prid. Vi-eko švigne plamen iz volbine v močnem sterbu. Množice se gneto na poti, ki vodi v stadion Orlovsko; več ko petdeset visokih mlajev stoji ob obeh straneh, z narodnimi in državnimi trobojnici okrašenih. G. Savinšek spregovori. Dekleta v črnih plaščih nato prikažejo simbolični nastop »K materji«. Pevci pojo, trije mladi fantje pa drže v rokah trobojnice: »Naš narod bo zmiraj stala«. Pozna postaja noč, godba igra in veter odnaša njene zvoke po vsem tem prostranem obmejnem našem mestu tja daleč navzgor po saveki dolini, v kraje, kjer se je skrillo sonce in tja čez na vzhod, v molčeči, slrmi, temni les. Stadion Orlovsko je sijajno razsvetljen. Ob vhodu vise med mlaji napis: v sredi »Povsod Boga in Devico Marijo za Besedo slovenskega naroda«, ob straneh pa »Možje in

V nedeljo je bil zaključek

Dopoldne so se zbrali možje, žene, dekleta in otroci iz vse Gorenjske. Ob devetih dopoldne se je pričel spreved, ki je pokazal vse bogastvo naših narodnih noš, naših stanov, folklorne zanimivosti, strumno discipliniranost naših fantov in deklet. Izredno dolgi spreved je segal od enega konca Jesenic do drugega. Na Stadionu Orlovskem je bil postavljen prav zgledno lepo oltar, na katerem se je ob desetih dopoldne pričela sveta maša, ki jo je daroval g. dr. Zerjav. Po sveti maši so najprej poslali zborovalci vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II, Nj. kralj. Vis. knezu Pavlu, se zahva-

Zensko rajanje v nedeljo

lili za pozdravno brzojavko min. g. dr. A. Korošču, ki je imel včeraj god, sporočili pozdrave min. g. dr. M. Kreka, bana g. dr. M. Natlačen, predsedn. apelacije g. dr. Golie. Nato pa je nastopil slavnostni govornik g. dr. Tine Debeljak. V izklesanem nagovoru je potegnil pozornost vseh prisotnih za seboj v taki meri, da so ga na koncu vsi prisotni pozdravili z burnim navdušenjem. Po govoru dr. T. Debeljaka je stopil na oder jeseniški župan g. Markež, ki je podrtal velik uspeh tega jeseniškega slovenskega tedna. Končen oje g. Klinar zaključil izredno uspešno dopoldansko zborovanje.

Dopoldne je bilo najprej dijaško zborovanje. Nastopil je zopet g. dr. T. Debeljak, za njim pa še g. dr. Vilko Fajdiga. Po tem zborovanju se je pričel javni nastop, ki je uspel v vsakem pogledu, saj je dokazal, da so Jeseničani, zbrani v fantovskih odsekih in dekliskih krožkih, dandanašnji postali v telovadi, tako v prostih vajah kot (člani in mladi) na orodju pravi mojstri. Nekoliko pred koncem je prireditel sicer nekoliko pokvaril dež, ki pa splošnega razpoloženja ni mogel prav nič oslabiliti. Prisotni so odšli v Krekov dom, kjer so še dolgo ostali v prijetnem razgovoru in razglabljanju o velikih koristih, ki jih je našemu narodu prinesel jeseniški slovenski teden.

Dan mladinskih taborov

Tabor na Viču: Mali deček deklamira pesmico v pozdrav g. knezoškofu.

Pretekla nedelja je bila dan mladinskih taborov, ki so povsod lepo uspeli. Na Viču so praznovali 30-letnico župnije in 35 letnico Prosvetnega društva. Sv. mašo je opravil prevz. g. škof dr. Rožman, na taboru pa sta govorila minister dr. Miha Krek in domači župnik g. p. Teodor Tavčar. Tudi tabora v Braslovcah se je udeležil minister dr. Krek in sicer popoldanske prireditve. Popoldanskega nastopa v Zireh se je udeležil g. ban dr. M. Natlačen, ki so ga množice ljudstva burno pozdravljale. Nadaljnji tabori so bili v Novem mestu, v Kamnici pri Mariboru in pri Sv. Marjeti nižje Ptuja. O vseh teh taborih je obširno poročal »Ponedeljski Slovenec«.

Žrtev strele

Iz Rajhenburga nam poročajo, da je v soboto ob 6 popoldne med nevihti strela ubila mlado ženo.

V soboto dopoldan je bilo krasno solčno vreme, le sobarica je pritiskala in so se vinogradniki že bali toče, ko so se začeli popoldne nabirati gosti črni oblaki. Okrog petih je začelo močno grmeti in treskati, vmes pa se je ulila ploha.

Ta čas sta bila na njivi pri okopavanju krompirja v vrbi pod Staro vasjo Habine Blaž in njegova žena Justa, doma iz Povčje nad Vidmom. Ker je bil precejšen naliv, sta stopila pod bližnji veliki jagned. Žena je stala naslonjena na deblu, a mož se je tiščal ob njej. Kar naenkrat je udarila strela, ki je moža vrgla vznak. Ko se je čez nekoliko časa prebudil iz nezavesti, je videl ženo ležati na trebuhu. Oba ponesrečenca so takoj odpeljali na Videm do zdravnika g. dr. Bogataja, ki je nudi prvo pomoč in odredil takojšen prevoz v krško bolnišnico. Vse priznanje gre gospodoma zdravnikoma primariju krške bolnišnice dr. Murglu in dr. Fencu, ki sta hotela vrniti življenje mladi materi, saj sta se trudila z umetnim dihanjem od sedmih zvečer pa do polnoči, toda zaman. Mož je pripovedoval, da je najprej stal on pri deblu, ker se je pa bal, da bo žena preveč mokra, je stopila ona na njegovo mesto in to trenutek pred strelu. Ko je prišel k zavesti, je videl, kako leži njegova žena z obrazom proti zemlji, toda vstati ni mogel, da bi ji pomagal.

Habine Blaž je star 28 let, ona pa 25; imata triletnega sinčka ter živita na mali kmetiji v Povčah. Bila sta pridna in poštena in ljudje obžalujejo, da je usoda vzela mater malemu, nepreskrbljenemu

Spomenik Emilu Adamiču

V soboto ob 7 zvečer je bilo na prostoru pred poslopjem Glasbene Matice slovesno odkritje spomenika-herme skladatelju E. Adamiču, ki se ga je udeležilo številno ljubljansko občinstvo. Bana je zastopal prosv. načelnik dr. Sušnik, knezoškofijski ordinariat stolni kanonik dr. Kimovec, mestno obično podžupan dr. Ravnihar in kulturni referent dr. Mole, Hubadovo župo dr. Švigelj, navzoč je bil tudi češkoslovaški konzul Minovski, zastopana so bila razna glasbena društva, razen tega pa so se udeležili proslave številni bolgarski trgovci, ki se sedaj mude v Ljubljani, in razni naši skladatelji: dr. Gojmir Krek, Zorko Prelovec in drugi.

Proslava se je pričela s slavnostno predigro skladatelja Smetane, ki jo je izvajala pod vodstvom g. Svetla železničarska »Sloga«, nato pa so govorili in proslavili spomin Emila Adamiča ljubljanski podžupan dr. Ravnihar, predsednik Hubadove župe dr. Švigelj in zastopnik učiteljskega pevskega zbora Rupnik. Nato so združeni ljubljanski pevski zbori zapeli ob spremstvu godbe »Sloga« pod vodstvom Venturinijsa E. Adamičeva »Molitev«. Ljubek je bil nastop dekl. zbora IL meščanske dekliske šole, ki ga je vodila prof. Marija Lahajnar in ki je zapel tri Adamičeve kompozicije. Nastopili so nato številni ljubljanski in deželjski pevski zbori, ki so izvajali samo Adamičeve skladbe. S tem se je Ljubljana primerno oddolžila Adamičevim zaslugam.

KINO UNION Telefon 22-21

Danes neprekinjeno zadnjikrat ob 16., 19.15 in 21.15 uri

NETOPIR

Joh. Straussova opereta. V glavnih vlogah Lida Baarova, H. Sönnker in Hans Moser

S tujim avtom povzročil smrtno nesrečo

Maribor, 13. junija.

Danes zjutraj okrog pol 4 se je pripetila na Aleksandrovi cesti poleg Korenove gostilne v Krevčevini usodna avtomobilska nesreča, ki je zahtevala človeško življenje. Do te nesreče je prišlo na naslednji način:

23letni trgovski pomočnik Vaelav Petruška s Tezega je poplaval vso noč v družbi nekega šoferja. Oba sta se nazadnje odpeljala z avtomobilom v kolodvorsko restavracijo. Avto sta pustila pred kolodvorom, sama pa sta v restavraciji naročila pijačo. Petruška, ki se je rad bahal s svojimi raznimi avtomobilskimi vožnjami, na katerih se je priučil šofiranja, je zapustil tovariša, odšel je iz restavracije ter se je hotel s tujim avtomobilom nekoliko odpeljati na svež zrak. Usedel se je v vozilo ter pogljal molor. Odpeljal se je po Aleksandrovi cesti proti Košakom. V bližini Velejeve gostilne je avto obrnil ter se je vračal nazaj v mesto. Ker je bil dočela pijan, poleg tega pa še nevesel šofiranja, je avto v veliki brzini kar plesel po cesti z leve na desno in zopet nazaj. Poleg Korenove gostilne v Košakih je avto naenkrat pogljal na trotoar ob desni strani ceste. Nesreča je hotela, da se je takrat tam nahajala 46letna soproga slikarskega mojstra Marija Renner, ki je šla v Hutterjevo tovarno na delo. Avto jo je zagrabil, je vlekel kakih 9 metrov po trotoarju, potem pa se je zalezel v zid poleg ceste ter z vso silo pritisnil žrtev ob beton. Šele udarec v zid jo zaustavil drevce vozilo. Rennerjeva je obležala nezavesna s strahovitim poškočbam. Avto ji je strli obe nogi ter ji je desno tako razmesaril, da ji je še samo za kožo vsela, poleg tega pa je dobila tudi nevarne notranje poškodbe. Pijani vozač je prišel k pravi zavesti šele tedaj, ko je trešč v vso silo v zid. Dobil je hud udarec na čelo, ki mu je očividno pregnal pijanost. Izkobil se je iz razbitlega vozila ter vas preplašen zrl na razdejano in nesrečo, ki jo je v svoji pijanosti povzročil. Kmalu se je zbralo na mestu nesreče polno ljudi, obveščeni so bili reševalci, ki so Rennerjevo odpeljali v bolnišnico. Pomagali pa ji niso mogli, še dopoldne je podlegla poškočbam. Petruška pa bo za svojo divjo zerno vožnjo odgovarjal pred sodiščem.

Tabor na Viču: Slovenska dekleta in fantje ter množice ljudstva med zborovanjem

Kaj pravite?

Potniki, ki so se v nedeljo — na praznik sv. Trojice — vozili z dolensko železnico, so osupnjeni videli skozi okno vlaka, kako je vrsta koscev »podirala travnike«. Ko so vrata li s popoldanskim vlakom, so na istem kraju videli celo vrsto žensk, ki so travo obračale in sušile. Še na treh drugih krajih je bilo videti delavce na travnikih. Pri tem pa je enano, da je zadnje tedne vsa dežela prosila za dež in da torej strah pred mokroto nedeljskega dela ni mogel opravičiti. Ko so se potniki bližali Ljubljani, so lahko opazovali precejšno grudo ljudi sredi travnika, po katerem naj bi se razvila tekma koscev. Šele sedaj se jim je zasvetilo, katera je tista idejna struja v Sloveniji, ki je naša na našem potu v zapovedi o spoštovanju praznikov. — Vzgoja ljudstva se je začela pri »tekma koscev in žanjic« in se je končala tam, kjer se je morala — pri nedelji, ki je postala delavnik. — Zdi se nam vsem, da smo to politično-vzgojno skupino pustili predolgo v miru. Kajti takšne slike na obrazu Slovenije žalijo njeno lepoto.

RADENSKO ZDRAVILNO KOPALIŠČE

Maj Din 710—
Junij Din 750— za 10 dni

Vse vračunano: stanovanje, hrana (izvzemli kruh), zdravilne kopelji, 1 zdravniški pregled, analiza seči, takse in sobna postrežba.

Pridite takoj spomladi, ker je učinek mnogo večji! Moderne prospekte in vsa navodila gratis!

Uprava Radenskega zdravilnega kopališča
SLATINA RADENCI (pri Mariboru)

Koledar

Torek, 14. junija: Bazilij, cerkveni učenik; Elizej, prerok.
Sreda, 15. junija: Vid in tovariši, mučenci; Germana, devica.

Osebnosti

— **Cerkveno odlikovanje.** Za škofijska duhovna svetnika sta imenovana gg. p. Teodor Tavcar, župnik na Viču, in p. Arhangel Appaj, katehet na Viču. — Obema gospodoma k zasluženemu odlikovanju iskreno čestitamo!

— **Odlikovan je bil z zlato svetinjo s krono** gg. Rudolf Bedenk, vlakovodja v Ljubljani. Čestitamo!

— **Diplomski izpit časnika.** Včeraj je bil na ljubljanski univerzi dikloirani slušatelj filozofske fakultete g. Milan Rakočević, ljubljanski dopisnik belgrajske »Pravde«. G. Milan Rakočević je prvi Crnogorec, ki je napravil glavni diplomski izpit iz čiste filozofije. G. Rakočević je tudi znan kot zelo spreten posredovalec in tolmač slovenskega leposlovja in slovenske kulturne zgodovine med Srbi. Svojemu stanovskemu tovarišu iskreno čestitamo!

— **Izpit so napravili za čin rezervnega zrakoplovnega stotnika II. razr.** poročnika Davorin Tratnik in Julije Brun; za čin akt. veterinarnega pomočnika II. razr. vet. pomočnik III. razreda Mladen Strajber, Zvonimir Habulin in Anton Starčević; za čin peh. majorja stotnik I. razr. Slavko Farkaš; za čin topn. majorja stotnik I. razreda Vilko Vereš; za čin geodetskega majorja stotnik I. razr. Josip Cerne; za čin san. majorja stotnik I. razr. dr. Martin Vajnberger; za čin peh. stotnika II. razr. poročnik Matija Močivnik, Josip Heršič, Anton Polovinec, Albin Blagomir Veber, Josip Kružič in Pavel Zambata; za čin topn. stotnika II. razr. poročnik Josip Kuhar in Josip Švare; za čin zrakoplovnega stotnika II. razr. poročnika Avgust Nežmah in Ivan Pezelj; za čin intendantskega stotnika II. razr. poročnik Luka Večerina, Bogomil Lončarič, Josip Božič in Božo Matulina; za čin inženir-stotnika II. razr. zrakoplovno tehnične stroke inženir-poročnik Anton Škulj in Ivan Podboj; za čin orožniškega stotnika II. razr. poročnik Josip Ilić in Milan Kamazir; za nižjega voj. kapelnika II. razr. voj. kapelnik III. razr. Karel Lorberg in za nižjega san. pomočnika II. razr. nižji san. pomočnik III. razreda Rihard Pire, Rajko Markovič in Boris Ljupša.

— **Korpulentnim in mišičastim, pri katerih se pokazujejo znaki raznih težav vsled nezadostnega izločevanja sokov, izobno pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Josefove« grenke vode.** Taki ljudje se morejo tudi doma — seveda pod nadzorom zdravnika — zdraviti za shujšanje. Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

— **Našim naročnikom in bralcem v nedeljo zopet nismo mogli postreči z listom tako, kot bi radi.** »Slovenca« so zopet prešli z veliko zamudo. Te zamude pa ni zakrivilo ne uredništvo, ne uprava in tudi ne pošta, ampak tehnične neprilike pri novem rotacijskem stroju. Prosimo cenjene naročnike, da nam to ne ljubo zamudo oprostite. Tiskarna bo ukrenila vse potrebno, da bo konec takim skrajno ne-ljubim zamudam.

— **Razširjenje ceste Šent Vid nad Ljubljano— Dobrova.** Vsa pripravljana dela za razširjenje banovinske ceste II. razreda št. Vid nad Ljubljano— Dobrova so končana. Od nekaterih posestnikov je bil v ta namen odkupljen primeren evet. Od petih posestnikov v Dobrovi, Stranski vasi in v Poljanah je banovina odkupila 1511 m² sveta za 6.840 knj. Odkupljeni svet je prenesen v zemljiški knjigi na banovino.

— **Na uršulinski ženski realni gimnaziji v Ljubljani** bo vpisovanje v I. gimnazijski razred 20. in 21. junija ob 8—12 v direktorjevi pisarni. Sprejemajo se učenke, ki so bile rojene v letih 1925, 1926, 1927 in 1928. Vsaka naj k izpitu prinese prošnjo, kolkovano z 10 dinarskim kolkom, krstni list in »posebno izpričevalo o dovršeni ljudski šoli«. Izven Ljubljane stanujoče deklice lahko pošljejo prošnjo z navedenimi prilogami tudi po pošti najkasneje do 22. junija. Sprejemni izpit se bo vršil 23. in 24. junija. V uršulinsko gimnazijo se sprejemajo gojenke, ki stanujejo v tukajšnjem zavodu in učenke, stanujoče v mestu. Navodila glede sprejema v internat in prospekt dobe starši v uršulinskem samostanu.

— **Vreme.** — Evropa: Več ciklonov se zadržuje na Sredozemskem morju, v vzhodni in severozahodni Evropi. Severozahodno od teh ciklonov prevladuje vlažen zrak, ki povzroča pretežno oblačno vreme v zahodni in srednji Evropi. Suh in toplel zrak z jasnim vremenom prekriva jugovzhodno Evropo in južni del Rusije. V območju Alp, Karpatov in na Poljskem, kjer se hladni zrak meša s toplim, se je močno pooblačilo in dežuje. Vpliv tega hladnega zraka se občuti na zahodnem delu Balkanskega polotoka, kjer se je počasi pooblačilo. Jugoslavija: Prevladuje oblačno v zahodnih in severnih krajih z dežjem v zgornjem Primorju in v Gorskem Kotaru. Pretežno jasno v vzhodni polovici, kjer se počasi pooblačuje. Toplota visoka po vsej državi. Minimalna Plevlje 8, maksimalna Beograd 33. Napoved za danes: Prevladovalo bo oblačno v južnih krajih. V teku dneva se bo tudi v južnih krajih oblačnost povečala. Pričakujejo nekoliko hladnejšega vremena z nevihtami.

— **SVICARSKA URE,** zlat nakit in briljanti pri Čuden, Prešernova ulica 1.

— **Na Dobrodo, Kalvarijo, Oslavje in Sv. Goro** poromajo bivši bojevniki in svojci ter sorodniki padlih 9. in 10. julija t. l. Točni, potrebni podatki v zadnji številki našega lista. Celotni stroški 180 din za osebo, t. j. železnica, avtobus, prehrana in prenočišče. Prijave sprejema do 20. t. m. Zveza bojevnikov v Ljubljani, Kolodvorska ulica 25.

— **Posestne spremembe.** Kmetika posojilnica ljubljanske okolice je prodala trdko »Salus«, d. d., veleprodajna na Aleksandrovi cesti, parc. št. 30/17 k. o. Kapucinsko predmestje za 420.000 din. Parcela meri 525 m². Kvadratni meter je bil po 800 dinarjev. — Višji poštni kontrolor Gustav Dvořak je prodal posestnino in trgovki na Vidovdanski cesti št. 24. Klotildi Juvanovi, hišo št. 17 z vrtom v Goriski ulici za 214.000 din.

— **Da boste stalno zdravi,** je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— **Velika tatvina v Savinjski dolini.** »Slovenec« je 29. maja v št. 122. priobčil pod gornjim naslovom o tatvinah pri posestniku Ivan Šlancu v Grajski vasi, da so mu bile ukradene velike množine hmelja, krasnega lesa, več stotov sena, živina, hmeljski drogovci, sadje, sadjevec, žito itd. V članku se navaja tudi, da je njegova žena umobolna in da se v to grodo in umazano zadevo vpleteni ugledni lesni in hmeljski trgovci. Resnici na ljubo sporočimo javnosti, da pri tej tatvini, ki je gladko izmišljena, ni prizadet noben hmeljski in lesni trgovec v Savinjski dolini, kakor je tudi res, da je Šlancova žena zdrava, pač pa je res, da je bil g. Ivan Šlanc že dvakrat v bolnišnici v Novem Celju.

— **Pri zaprtju, motnjah v prebavi** vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— **Male tatvine v ljubljanski okolici.** V stanovanje posestnika Albina Remškarja na Brezovici je neznan tat vlomil med popoldanskimi urami. Tat je pobral le malenkost v skupni vrednosti okoli 350 dinarjev. — V Soteski na Ježici je neznan tat pobral iz stanovanja posestnika Matevža Kosa do 800 din gotovine. Odnesele je tudi star tolar Marije Terezije, ki ga ljudje nazivajo »križevce«.

— **»Naša prehrana po sodobnih zdravstvenih načelih«** je naslov knjizice, ki jo je episal po spisih dr. med. M. Bercher-Bennerja in po zbirk kuharskih zapisov g. Berte Brupbacher-Bircherjeve v Zürichu priredila Stefanija Humekeva. Knjiga obsega 224 strani in stane nevezana 30 din, vezana 40 din; dobi se v založbi Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani. — **Novodobna človeška prehrana** zahteva, da se odvrnemo od prevelikega uživanja samosmesne hrane in se obrnemo k rastlinski, surovi. Snov te knjizice je razdeljena na štiri dele, katerih prvi del obravnava na kratko vodilne misli novodobne brezmesne prehrane. V drugem so zbrani razni zapisi (recepti) jedi, pripravljenih po načelih novodobne prehrane, v tretjem je navedenih za vsak mesec nekaj jedilnikov, četrtil del pa obravnava bistvo novodobne prehrane. Vsako gospodinjstvo bi moralo imeti tudi to kuharsko knjigo.

— **Tivar obleke** prispel, prekrasne nove stvari, cene znano nizke. Sedaj Tivar obleke v vsako hišo, Tivar obleke za vsakogar. Glavna zaloga Anton Brumec, Ljubljana, Prešernova 54, nasproti glavna pošta.

Gasilska proslava v Žužemberku

Skromni, širši javnosti doslej kaj malo znani trg Žužemberk je v nedeljo videl tisočglavo množico, ki so od blizu in daleč prihiteli k slovesni proslavi 50 letnice gasilske čete v Žužemberku. Gasilska četa je ta dan dala blagosloviti novi gasilski dom, novomeška gasilska župa pa je ob tej priliki priredila v Žužemberku svoj izlet, ki se ga je udeležilo okrog 350 uniformiranih gasilcev.

Po službi božji v farni cerkvi se je moglo sprevid gasilcev, spremljan od tisočglavih množic opravil k sprejemu pokrovitelja, bana dr. Marka Natlačena, kateri se je z njemu lastno točnostjo pripeljal k proslavi. Mogočen sprevod, z banom in drugimi odličniki na čelu, je krenil k novemu gasilskemu domu, kjer je že čakala duhovščina z žužemberškim dekanom K. Gnidovcem, ki je dom blagoslovil.

Po blagoslovitvi je šol. upravitelj g. Fr. Mer-var otvoril lepo zborovanje, ki so mu množice napeto sledile. V kratkih besedah je podal zgodovino jubilaritine in se zlasti spominjal idealnih mož, ki so pred 50 leti na gasilskem polju orali ledino. Ob sklepu govora je sporočil javnosti sklep gasilske čete, da imenuje svojega dobrotnika in prijatelja bana dr. Natlačena za svojega častnega člana. Gasilci so banu izročili prekrasno diploma, delo domačina Markarja.

Ban se je za častno članstvo zahvalil, nato pa v izklesanem govoru poudaril potrebo slovesnega sodelovanja za koristi naroda in države, kar zlasti gasilci lahko store. Govor bana je množica z veliko pozornostjo poslušala.

Nato sta nagovorila zborovalce še zastopnik zveznega starešine šolski upravitelj P. Japelj in starešina novomeške gasilske župe šolski upravitelj Marinič. Pri proslavi je sodelovala godba žužemberškega prosvetnega društva. — Strunen mimohod gasilskih čet je dopoldansko proslavo zaključil.

Popoldne se je pri gostilni župana Lavriča razvila lepa domača zabava. Domači gasilci so že na predvečer slavnosti priredili po trgu baklado ob zvokih godbe ter pokanji topičev in raket. Slavnostne seje gasilske čete se je na predvečer udeležila velika množica gasilcev in njihovih prijateljev.

Radeče pri Zidanem mostu

Viden uspeh modre gospodarske politike se vidi pri naši Okrajni posojilnici. Od novega leta do danes je bilo prometa 6.737.600 din. Novih hranilnih vlog je bilo 615.000 din, posojil pa 188.500 dinarjev.

Nepreklicno zadnikrat! Gary Cooper, Jean Arthur! Krasen vojni in ljubezenski film divjega zapada
Kino Matica 21-24

Ljubljana

V torek, dne 14. junija 1938

Gledališče

Drama, Torek, 14.: zaprti. — Sreda, 15.: Lopovščina Red Sreda. (Gostovanje v Murski Soboti: Zenitev.) — Četrtek, 16.: zaprti. (Gostovanje v Murski Soboti: Sneguljica in Pokojnik.) — Petek, 17.: zaprti.

Opera, Torek, 14.: La Boheme. Premierski abonma. Gostuje ga. Zlata Gjurgjeva. — Sreda, 15.: Gioconda. Red četrtek. — Četrtek, 16.: Pri treh mladenkah. Izven. Nastop gosp. Antona Danila ob njegovi 80 letnici. — Petek, 17.: zaprti.

Sestanki

Fantovski odsek — Sv. Jakob. Zaradi praznika sv. R. T. bo sestanek v torek (14. jun.) ob pol 9 zvečer. Na sporedu zelo važne zadeve. — Odbor pa ima sejo isti večer ob tri četrt na 8 v društvenem lokalu.

Ljubljanski šah. klub. V petek, 17. t. m. sestanek članov kluba v gostilni »Pri Jercu« v Prešernovi ulici. Začetek ob 20. Poročila in bilanca o turnirju.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kurač, Gosposvetska cesta 4 in mr. Bohinec dedič, Rimska cesta 31.

Le nekaj korakov dalje

se je preselila trgovina

P. Magdič

na Aleksandrovo cesto 12

I Mednarodni mladinski tabor. Prijavite stanovanja! Pripravljali odbor prosi vse ljubljance, da prijavijo odvisne postelje pripravljalnemu odboru za mladinske mednarodne tekme. Število sob in postelj ter ceno sporočite na Miklošičevo c. 7, I. (Prosvetna zveza), kjer dobite tudi potrebne informacije.

I Slovensko katoliško akademsko starešinstvo se udeleži procesije sv. Rešnjega Telesa v stolnici obenem z akademiki. Zberemo se pred stolnico. — Predsednik starešinstva.

I V Spodnji Šiški v Drenikovi ulici zidajo novo hišo že približno šest tednov. Pri zidavi te hiše pa se opravljajo vsa zidarska dela vse praznike in nedelje. Ker stoji hiša v bližini župne cerkve in ker je to ena glavnih ulic, po kateri gredo ljudje v cerkev in iz cerkve, se upravičeno zgražajo nad takim početjem in se izprašujejo, ali ni nikogar, ki bi to preprečil.

I Uravnava poti okoli Rožnika, Šišenskega vrha in v Tivoliju bo v kratkem končana. To vzorno delo, ki bi ga bile morale prejšnje generacije že davno izvršiti, je po zaslugi mestnega župana dr. Jure Adlesiča in mesnega svetnika polkovnika Viktorja Andrejke pomaknilo ugled našega mesta kot središča tujkega prometa zopet za korak naprej. Ne glede na precejšnje tehnične in materialne težave, se je imela akcija boriti tudi z nerazumevanjem od strani nekaterih privatnikov, od katerih bi bilo pričakovati več smisla za javno blaginjo. Še bolj ko za privatnike pa velja to za ustanove ali združenja javnega značaja, ki zastopajo po svojih pravilih in delovanju slične namene kakor jih sedaj zaseduje mestna uprava, namreč pospeševati turizem v naši deželi. V tej zvezi bi bila javna razprava o tem, zakaj se dela na ustvaritvi razgledišča na Šišenskem vrhu, ki ga je prvi zamislil bližnji ljubljanski župan dr. Ivan Hribar, nikakor ne premaknejo z točke, prav koristna. Mestne uprave ne zadene pri tem nobena krivda.

Srajce, kravate, karničnik. Nebotičnik

I Podiranje starega »Malica«. Stara hiša na vogalu Šelenburgove in Aleksandrove ceste bo kmalu izginila. Nadomestila jo bo vele mestna palača, ki jo bo zgradila trdko Bata. Zdjaj so podrti stavbo na dvorišču, da bodo imeli prostor za dovažanje in odvažanje materiala. Obenem pa kopljejo že tudi zemljo za temelje nove zgradbe. Prostore ob Aleksandrovi cesti, v katerih je bila trdko »Peko«, so prebili, da se vidi na dvorišču. Magdič pa je tudi izpraznil že svoj ženski oddelek in so skozi ta lokal potegnili nov zid, ki bo zaprl od zadaj ostanek stare hiše, v katerem bo do dozidave nove ostal Bata. Drogerija »Venus« se je izselila, v njene adaptirane lokale pa se je pomaknila iz Šelenburgove ulice lekarna. Zdjaj podirajo vmesne stene v nadstropjih in razkrivajo streho. Veliko povpraševanje je po starih traverzah in opeki, vendar pa bodo prodali le traverze in strešno opeko, dočim bodo zidno uporabili sami za novo zgradbo. Stavbo podira stavbeno podjetje Jos. Dedek, dela za novo palačo pa še niso oddana, vendar pa bodo tudi ta v najkrajšem času. Če bo delo tako hitro napredovalo, bo nova stavba že do septembra pod streho.

I Za pokopališče v Dravljah razpiše mestno poglavarstvo betonsko ograjo v »Službenem listu« dne 15. t. m.

I Zgradbo cest in kanalov v znesku 100.000 din razpiše mestna občina v »Službenem listu« 15. t. m. I Transformator na Brdu. Mestna občina ljubljanska postavi na Brdu pri Viču in Vrhovcih veliko transformator, ker bo močno razširjena električna mreža v smeri proti Brdu. Vrhovcem in Novi vasi. Posestnik Ana Prezelj iz Kosez št. 17 in Ivanka Kušar z Brda št. 80 sta mestni občini odstopili skupaj 20 m² sveta proti primerni odškodnini 600 din.

I V sodne zapore pripeljani. Iz policijskih zaporov je bil pripeljan v zapore ljubljanskega okrožnega sodišča Matija Dolar, mehanik nestalnega bivališča, ki je pretekli teden na premeten način osleparil delavca Jožeta Petroca v Ljubljani za 2000 din. Sodni zapor so sprejeli pod svoje okrilje tudi dva cigana Gomana. Gomani so znani kot izvrstni kotlarji, ki se najraje zadržujejo v Trstu, kjer izdelujejo v starem mestu bakrene kotle. Klatijo pa se tudi iz kraja v kraj s svojimi rodbinami. Italija je Gomane izgnala ljubljanska policija pa je prišla Piso in Milana Gomana in ju izročila sodišču zaradi suma raznih deliktov.

Višnja gora

V posmrtni zahvali za blagopokojno 40 Kralj je pomotoma izostala zahvala pevskemu zboru. Prisrčna zahvala torej prevodnji g. Gustelnu Fabjanu in zboru za lepe žalostinke. Pevski zbor se je tako lepo poslovil od velespoštovane vpricho mnogostevilne množice z ganljivimi pesmimi. Saj je pokojnica rada pela in je znala na pamet celo vrsto lepih starih pesmi. Stari naročnici in zvesti bralci našega lista svetila večna luč!

Buffalo Bill

Znižane cene!

Maribor

m Spored procesije na praznik presv. R. Tel. V četrtek, na Telovo, bo spored cerkvenih slovesnosti v mariborski stolnici naslednji: Ob 7 zjutraj bo pontifikalna sv. maša. Okrog 8 se začne procesija (ob lepem vremenu), ki gre kakor prejšnja leta po Stolni ulici na Glavni trg, od tam na Koroško cesto do kapelice Sv. Janeza (prvi blagoslov); nato po Strossmajerjevi in Orožnovi ulici na Slomškovo trg mimo Mestne hranilnice pred škofijo (drugi blagoslov); po Ulici 10. okt., Gosposki in Slovenski ulici na Grajski trg h Marijini kapelici (tretji blagoslov); po Vetrinjski, Jurčičevi in spodnji Gosposki ulici na Glavni trg k Marijini sohi (četrti blagoslov); nato po Stolni ulici nazaj v stolnico, kjer je takoj po procesiji tiha sv. maša. Razvrstitev procesije: 1. Križ. 2. Godba poštarjev. 3. Možje. 4. Društvo komisijonarjev. 5. Jugoslovanska strokovna zveza. 6. Katoliški mojstri. 7. Deška osnovna šola. 8. Deška meščanska šola. 9. Gozdarska šola. 10. Vinarska šola. 11. Dekliška osnovna šola. 12. Dekliška meščanska šola. 13. Srednje šole. 14. Krščanska ženska zveza. 15. Marijina družba za matere. 16. Posaelska zveza. 17. Deški Marijin vrtec. 18. Fantovski odsek. 19. Apostolstvo mož. 20. Katoliško akademsko starešinstvo. 21. Dekliški Marijin vrtec. 22. Dekliška Marijina družba. 23. Sestre usmiljenke. 24. Vojaška godba. 25. Častna četa. 26. Zavod šolskih sester. 27. Šolske sestre. 28. Peveci. 29. Belobelečni dečki. 30. Bogoslovci. 31. Belobelečne deklice. 32. Duhovščina. 33. Najsvetejša. 34. Zastopniki oblastev. 35. Društvo katoliških gospe. 36. Zene. — Ob ulicah, po katerih se pomika procesija, naj bi verniki okrasili okna svojih stanovanj.

m 3000 ljudi na umetniški razstavi. Še nobena umetniška razstava ni v Mariboru dosegla toliko uspeha kakor vseslovenska razstava likovne umetnosti, ki bo še do prihodnje nedelje v veliki dvorani Uniona na Aleksandrovi cesti. Število obiskovalcev je z zadnjo nedeljo že presseglo številko 3000. Zanimivo je, da je bilo dosedaj med obiskovalci še najmanj Mariborčanov, večinoma so bili to okoliščani ali pa ljudje, ki so prišli iz drugih mest. Polovična vozina za obisk razstave je še v veljavi ter jo obiskovalci lahko izkoristijo do 20. t. m.

m Prijave za izlet v Logarsko dolino sprejema avtobusna prometna pisarna. Odhod dne 2. julija ob 14, povratek 3. julija zvečer. Vožnja 110 din.

m Člani Katol. akad. starešinstva se korporativno udeležijo telovske procesije. Zberajo se ob osmih zjutraj pred poštnim poslopjem na Slomškovem trgu.

m Izlet udeležencev trgovskega kongresa v Mariboru. Včeraj dopoldne je prispelo v Maribor z ljubljanskim vlakom 40 trgovcev, udeležencev trgovskega kongresa v Ljubljani. Na glavnem kolodvoru so jih sprejeli mariborski tovariši. Opoldne so imeli skupen obed pri Orlu, po obedu pa so si ogledali mariborske tekstilne tovarne, potem so se odpeljali na Falo, na povratku so si ogledali Mariborski otok, nato je sledila zopet skupna večerja pri Orlu, katere so se udeležili številni mariborski trgovci, ob 9.40 pa so se obiskovalci zopet odpeljali. Maribor je napravil nanje izreden vtis. Večina udeležencev te ekskurzije je bila iz južne Srbije, največ iz Skoplja.

m Zetev smrti. V bolnišnici sta umrli 21-letna Julka Belej ter 46 letna soproga slikarskega mojstra Marija Renner, katero je — kot poročamo na drugem mestu — do smrti vozil avtomobilist. Na Ruški cesti 7 je umrla v starosti 79 let vdova delovodje v drž. železnica Marija Lorenz. Naj počivajo v miru!

m Z motorjem v bolnišnico. Na Ptujski cesti se je pripetila huda nesreča. 28 letni ključavničar Ivan Miklošič s Teznega in 22 letna delavka Feršič Marija sta se prevrnila z motornim kolesom ter sta se pri padcu oba hudo poškodovala na rokah in glavi.

m Leskošek se je sam prijavil. »Ravnatelj« Josip Repše in njegovi tovariši, ki so v preiskovalnem zaporu mariborskega okrožnega sodišča zaradi znanih afer »Privredne zadruge«, so dobili novo tovarišijo. Prispel je iz Celja glavni zastopnik Privredne zadruge za celjsko mesto in okolič Alojzij Leskošek ter se je prijavil pri preiskovalnem sodniku g. Mikuzu na mariborskem okrožnem sodišču. Preiskovalni sodnik ga je vtaknil v zapor. Proti Leskošku je bilo izdano zaporno povelje, za katero pa je on pravočasno izvedel ter se je več tednov uspešno skrival. Zdjaj pa se je skrivanja naveličal in da ga ne bi orožniki gonili v zapor, se je sam javil na sodišču. Tako je zdaj cela Rožetova kompanija pod ključem.

Gledališče

Torek, 14. junija ob 20: Baletni večer Goritz-Pavlič. Red B.

Celje

c Krajevna protituberkulozna liga v Celju opozarja prebivalstvo celjskega okraja, da bodo brezplačne zdravniške preiskave v protituberkuloznem disperanzju v Celju še naprej skozi vse leto v smislu tozadavnega razglašja. V disperanzju se ordinira vsak delavnik od 8—10 dopoldne, ob torkih in petkih pa tudi od 2—3 popoldne.

c Brivski saloni bodo v četrtek na praznik sv. Rešnjega Telesa ves dan zaprti, v sredo pa do 8 odprti.

c Sestanek ZZZD v Celju bo v sredo 15. maja ob 6 zv. v Domu v Samostanski ulici. Vabljeni. c Kino Union: film o bojnem brodogovju v akciji: »Podmornica D-L«.

c † Murn Marija. Včeraj na vse zgodaj je vzel Bog k sebi 8 letno hčerko zasebnice na Bregu Murn Marijo. Še pred dvema dnevnoma je veselo skakljala doma, predvčerajšnjim pa je morala v bolnišnico, ker so se ji naredili po vsem telesu izpuščaji. Včeraj zjutraj pa je izdihnila in šla k Bogu. Hudo prizadeti mami in sestrici naše iskreno sožalje!

c Tri metre globoko je padel pri delu v tekstilni tovarni Mauthner v št. Pavlu pri Prebodu 43 letni strojnik Turk Jože. Pri delu mu je namreč izpodrsnilo, da je omahnil in padel tri metre globoko ter si zlomil desno nogo nad kolenom.

c Kino Metropol: »Samostanski lovec«.

c Cirkularna odrezala levi kazalec in natrla še ostale prste. V soboto popoldne je zgrabila cirkularka za roko 41 letnega mlinarskega pomočnika Kolarja Matevža iz Braslovce ter mu odrezala levi kazalec, natrla pa še ostale prste leve roke.

Po trgovskem kongresu

Trgovski kongres v Unionu za časa govora Bolgara dr. Sipnovskega. — V prvi vrsti trg. minister dr. Vrbanič.

Ljubljana, 13. junija
Z večerajšnjim dnevom je bil zaključen III. vsedržavni trgovski kongres v Ljubljani, ki je trajal dva dni. V soboto so bile razprave Osrednjega predstavništva zvez trgovskih združenj in posameznih zvez ter združenj. V soboto zvečer je priredilo ljubljansko Združenje trgovcev bolgarskim gostom pozdravni večer v Bellevue, kjer je goste pozdravil podpredsednik Združenja Roman Golob. V nedeljo dopoldne pa je bila zaključena seja trgovskega kongresa, na kateri je govoril tudi mi-

nister trgovine in industrije dr. Milan Vrbanič. Po zaključni seji je bilo svečano kosilo v restavraciji Union. Popoldne so si trgovci iz vse države ogledali velesejem. Danes pa so odšli v večjih skupinah na izlete po Sloveniji, katere je organizirala Zveza trg. združenj. Največ kongresistov je šlo na Gorenjsko, ki najbolj privlači tujce v Sloveniji. Večje število delegatov se je že danes zvečer vrnilo z brzdavnikom iz Ljubljane posebno v oddaljenejša kraja, ostali odpotujejo jutri.

Zaključek ljubljanskega velesejma

Letošnji spomladanski vzorčni velesejem v Ljubljani, ki mu je bil pokrovitelj Nj. Vel. kralj Peter II. je vsa javnost prav dobro sprejela. Zanimanje za velesejem je močno zaživelo in spet so uvideli velik pomen te ustanove za naše gospodarstvo. Ljubljanski velesejem je v vseh teh letih deloval v službi gospodarskega in kulturnega napredka našega naroda. Za udeležbo na velesejmu se je prijavilo toliko tujdk, da je morala uprava razstavno plovce v paviljonih povečati z zgraditvijo dveh provizornih zgradb in še ni mogla ustreči vsem, ki so želeli sodelovati:

Razstavilo je 619 tvrdk, med njimi 145 tujih: Amerika 11, Anglija 2, Belgija 2, Bolgarija 3, ČSR 14, Danska 2, Finska 1, Francija 16, Italija 8, Nemčija 83, Nizozemska 1, Švedska 2.

Obiskovalcev je bilo 105.000 in so bili intereseanti iz vseh predelov naše države, pa tudi iz Bolgarije, Italije in Nemčije v močnih skupinah, posamezno pa iz Anglije, Francije, Holandije, Madžarske, Nizozemske in Turčije.

Odlični gostje letošnjega spomladanskega velesejma so bili Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, ministri predstojnik dr. Stojadinovič, ministri dr. Krek, ki je velesejem tudi otvoril, dr. Vrbanič, dr. Spaho, dr. Stošovič ter francoski poslanik na našem dvoru Raymond Brugère.

Vse to dokazuje velik pomen ljubljanskega velesejma in njegov stalni napredek. Potrebno je pa začeti z novogradnjo razstavnih dvoran.

Razstavljeno blago je bilo razdeljeno na naslednje skupine: avtomobili, motorna kola, dvokolesa, vozovi, sporti; lesna industrija; pohištvo, tapetništvo, pietarstvo, igrače; poljedeljski stroji in orodje; tekstilna industrija in konfekcija; čipkarstvo; strojna in kovinska industrija, fina mehanika radio- in elektrotehnika, razsvetljava in kurjava; senje in konfekcija; slavarstvo; papir in pisarniške potrebščine; kemična industrija; glasbila; živilska industrija keramika, bižuterija; razno drobno blago. Najmočnejše so bile zastopane skupine avtomobilov, pohištva in tekstilij. Vse razstavljeno blago pa je bilo porazdeljeno sistematično in po vrsti v sorodnih skupinah. Kupčije so bile sklenjene v pohištvo in pohištveni opremi, avtomobilih, motorjih in dvokolesih, poljedeljskih strojih, kovinski industriji, hladilnih napravah, stavbenem materialu, športnih predmetih, živilski industriji, glasbilih, tekstilni industriji, v vseh predmetih razstavljajoče male obrti, umetnem kamenju in v najrazličnejših tehničnih novostih. Kupčijski uspeh je v celoti zelo zadovoljiv. Letošnji spomladanski velesejem je bil v znamenju važnih kongresov: Kongres za ceste; III. kongres jugoslovanskih trgovcev in kongres slaščičarjev Jugoslavije.

Društvo za ceste v Ljubljani je priredilo »Razstavno cest«, v zvezi s kongresom za ceste. Raz-

stava je imela namen, da upozna široko javnost z važnostjo ureditve cest za gospodarski in kulturni napredek in obrambno važnost države. Razstava je prikazala zlasti cestno-prometne probleme Dravske banovine.

Z razstavo knjige je bila Francija prvič uradno zastopana na ljubljanskem velesejmu. Razstava je bila vse dni zelo dobro obiskana.

Letošnji mednarodni jesenski velesejem v Ljubljani bo od 1. do 12. septembra.

Zahteve slovenskih konjerejcev

Maribor, 13. junija.

V »Ponedeljskem Slovincu« smo na kratko poročali o obnem zboru Konjerejskega društva, ki je bil večeraj v Mariboru. Konjerejci so nastopili s sledečimi zahtevami:

1. Ugotavlja se splošno slabo stanje žrebečevskega materiala v dravski banovini. V vseh pasmah manjka tako rekoč prvovrsten material. Tako bi bila neobhodna potreba, da so nabavi za dravsko banovino 15 mlzokrvnih žrebecev, 1 ameriški dirkač in 6 noniusov. Zahtevamo, da se za to neodložljivo potrebo konjereje dravske banovine najdejo potrebni krediti in se nakupi res prvovrsten material, to pa v jeseni, ki je gotovo veliko lažje izvršiti kot spomladi ob začetku sezijske.

2. Predlaga se, da se izvršijo na drž. plemenitih postajah za enkratno takso 4 skoki. Konjerejcu pa je prosto dano, da za isto takso po tretjem skoku, če kobila ni breja, menja žreba iste pasme in dobi brez doplačila še 2 skoka. Pri drž. ali banov. razstavah, kjer sodeluje konjereja dravske banovine, se naj vedno upošteva vse pasme, ki so v dravski banovini zastopane.

3. Vrejevalne nagrade za plemenske žrebečke naj se v tem smislu zvišajo, da bodo nagrade za prvo leto 600 din, za drugo leto pa 1000 din. Za toplotkrovne žrebečke se naj vzdrževalna akcija podaljša za 1 leto.

4. Vzganjanje za licenciranje sposobnih plemenitih žrebecev se naj pospešuje tudi s tem, da dobi vsak lastnik licencovanega žreba, ki ima najmanj 30 kobil, letno za svoj teček in nevaren posel primerno odškodnino, ki bi bila najmanj letno 1000 din. Kr. banska uprava si bosta prihrani nakup in riziko in je torej to največja štednja za javno blaginjo.

5. Kr. bansko upravo naprošamo, da vse za konjerejo važne odloke izda dogovorno z našo Konjerejsko organizacijo ter da pritegne zastopnike te organizacije k nakupu plem. žrebecev. Kr.

bansko upravo tudi naprošamo, da izposluje pri centralnih oblasteh, da se naše društvo in njega prošnje upoštevajo.

6. Letos potečejo 3 leta, odkar je mešana komisija vse naše rodovniške kobile pregledala. Ker se je sedaj število teh kobil podvojilo, prosimo Kr. bansko upravo, da izposluje, da pride ta mešana komisija letos spet v našo banovino v svrhu pregleda rodovniških kobil in plemenskih žrebecev.

7. Konjereje dravske banovine, zbrani na obnem zboru Konjerejskega društva v Mariboru pristoj, da ustanovi ministarstvo za kmetijstvo tudi v dravski banovini popolno konjarno. To je mogoče samo z nakupom primerne posesti. Zato naj se kupi Glančnikovo posestvo na Pragerskem in naj se ustanovi kobilarna v zvezi s konjarno na Ponovičah.

Borba domačih podjetij proti bencin. kartelu?

Kakor znano, imamo v Dravski banovini sedaj izredno ugodne nizke cene za bencin in vsa mineralna olja. Tako nizkih cen še nismo nikdar doživeli, saj se prodaja bencin 40 par pod uvozno pariteto. Da uživamo sedaj tako nizke cene, se imamo zahvaliti domačim čistilnicam bencina in mineralnih olj, domači tvrdki »Motoroil« v Mariboru in tvrdki »Olex« v Zagrebu, ki plačirata svoje doma izdelano blago v področju naše banovine. Iz tega je razvidno, kako zdrava je konkurenca malega domačega podjetja proti bencinskemu kartelu inozemskih petrolejskih mogotev. Borbe, ki jih vodi kartel proti temu dvema domačima tvrdkama, so gorostasne.

Kakor smo sedaj izvedeli, je predložena sprememba carinske tarife, glasom katere bi se industrijskim rafinerijam uvozna carina pri uvozu mineralnega olja (nafta) znižala od 3 na 1,50 zlatih dinarjev, to je za polovico. Obrtne čistilnice, ki so v rokah domačinov, pa bi morale plačati pri uvozu istega blaga deseterostrano visoko carino. Gotovo je, da bi bilo s tem nadaljnje delovanje domačih tvrdk nemogoče, ako bi morale one plačati pri uvozu istega blaga 100% več carine kakor kartel. Od novega popusta na carini pa ne bi imelo gospodarstvo ničesar, ker bodo morale domače čistilnice prenehati, kartel pa bi potem mogel cene dvigniti kljub znižanju carine nad sedanjo višino.

Ker je v interesu cele države, da na eni strani podpiramo domačo obrt ter jo zaščitimo pred inozemskim velekapitalom, na drugi strani pa so ugodne cene bencina in mineralnega olja ogromnega pomena za razvoj našega avtomobilizma, bi bilo želeli, da se ne sprejme predlog, ki bi onemogočil delovanje domačih tvrdk v prid inozemskega kartela.

Cestni sklad

Iz Belgrada poročajo, da je že ta teden pričakovati objavljanje uredbe o državnem cestnem skladu. Nadalje bo ministriški svet v kratkem ugotovil tudi končni program za gradnjo novih cest. Ta program bo sicer isti, kot ga je napovedal gradbeni minister na kongresu za ceste, vendar bo v njem določen tudi vrstni red za dela. Tako je pričakovati, da bodo že v prihodnjih mesecih razpisana dela. V prvi vrsti bodo začeli delati dolejši nedovršene državne ceste v Sloveniji. Prva cestna dela bi se na podlagi tega začela v vseh banovinah. Napovedano posejilo podluge milijarde bo najelo pri Drž. hipotekarni banki.

Obni zbor Vinarskega društva za dravsko banovino bo v soboto, dne 18. junija, ob 8 zvečer v posojilnišnih prostorih v Gornji Radgoni. Drugi dan, 19. t. m., bo istotam X. vinarski kongres, po kongresu pa bo odprta vinaka poskušanja, ki jo priredi Vinarska podružnica v Gornji Radgoni. Vinarskega zborovanja v Gornji Radgoni se naj udeležijo čim več vinogradnikov, da demo s tem priznanje delu tankjšnjega obmejega prebivalstva. Kdor želi dobiti od 18. na 19. t. m. v Gornji Radgoni prenočišče, naj to z dopisnico javi Vinarski podružnici v Gornji Radgoni.

Zveza aeronavtičnih industrij kraljevine Jugoslavije. Nedavno je bila v Belgradu osnovana Državna zveza aeronavtičnih industrij v kraljevini Jugoslaviji, ki združuje vsa podjetja, ki izdelujejo aeronavtični material: aeroplan, hidroplane, navigacijske instrumente, opremo, barve, lake, platna, padobrane, obleke itd. Člani so naslednji: Industrija motorjev d. d., Rakovica, Tvoronica aeroplanov »Ikarus« d. d., Zemun, Tvoronica aeroplanov »Zmaj« d. d., Zemun, Tvoronica aeroplanov »Rogožek« d. d., Belgrad, Jasenica d. d., Belgrad, Jug. družba avionskih motorjev »Hispano-Suiza« d. d., Zemun, »Teleoptike« d. d. za precizno mehaniko, Belgrad, »Mikron« za precizno mehaniko, Belgrad, Tvoronica padobranov in usnjatih oblek »Knebl in Dietrich«, Indija, »Avia«, inž. Ačimović, Sarajevo, Tvoronica lakov in barv d. d. »Moster«, Zagreb, »Turm-Becker«, Novi Sad, Medi-Zankl, Ljubljana, Tvoronica vrvice »Lacet«, Zagreb, Tvoronica lakov Reichhold, Flügler in Becking, Kneževac-Belgrad, Strojno in metalurško industrijsko podjetje ing. Špartalja, Belgrad, »Uti«, jadričarska zadruga Zemun, »Nestor« d. d., tvoronica za precizno mehaniko, Belgrad.

Večji tek

Vam bo prinesel tudi večjo moč. Še večji tek pa se zbuja sedaj Vaši koži. Kopljite in sončite se, toda krepite svojo kožo z aktivnim kolesterolom Solea kreme in čudili se boste

SOLEA
Milo in krema

Borza

Dne 13. junija 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen: v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu pa ni bilo zanj beležke.

Grški boni so beležili v Zagrebu 28.15—28.85. Nemški čeki so ostali v Ljubljani neizpremenjeni na 14.40—14.60, v Zagrebu so popustili na 14.37—14.57, nadalje so v Zagrebu beležili za konec junija 14.3150—14.5150, za konec julija 14.2750 do 14.4750.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 1 milijon 106.098 din.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2414.66—2429.26
Berlin 100 mark	1753.53—1767.41
Bruselj 100 belg.	739.19—744.25
Curih 100 frankov	996.45—1003.53
London 1 funt	216.07—218.12
Newyork 100 dolarjev	4321.00—4357.31
Pariz 100 frankov	120.99—122.43
Praga 100 kron	151.43—152.54
Trst 100 lir	228.25—231.33

Curih. Belgrad 10. Pariz 12.17. Newyork 437. London 21.71125. Bruselj 74.225. Milan 22.98. Amsterdam 242.275. Berlin 176.10. Dunaj 40.50. Stockholm 111.925. Oslo 109.11. Kopenhagen 96.925. Praga 15.20. Varšava 82.90. Budimpešta 86.75. Atene 3.95. Carigrad 3.50. Bukarešta 3.25. Helsinkfors 9.58. Buenos Aires 113.75.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Drž. papirji: 7% inv. posojilo 99—100, agrarij 62—63, voj. škoda promptna 480 do 485, begl. obv. 92—93, dalm. agrarij 92—93, 8% Bler. posojilo 98—99, 7% Bler. posojilo 98.50 do 99.50, 7% pos. Drž. hip. banke 100—101. — Delnice: Narodna banka 7.300 bl., Priv. agr. banka 228 bl., Trboveljska 190—210 (210), Gutmann 60 bl., Tov. sladk. Bečkerek 600 bl., Ost. sladk. tov. 110 den., Dubrovačka 350 bl., Jad. plova 350 bl.

Živina

Mariborski svinjski sejem dne 10. junija. Pripeljali so 133 komadov. Cene so bile za 5—6 tednov stare svinje 80—100, 7—9 tednov 120—150, 3—4 mesece 150—200, 5—7 mesecev 300—400, 8 do 10 mesecev 420—490, enoletne 710—820 din za komad. 1 kg žive teže 6.50—7.75 in mrtve teže 8.50—11.25 din. Prodanih je bilo 132 svinj.

Kulturni obzornik

Razgovor s prevajalcem Jurčičevega »Kozjaka« v francoščino

Pred nekaj tedni je izšel v belgijski založbi J. Dupuis, fils & C., Charleroi — Paris, francoski prevod znane popularne slovenske povesti »Jurij Kozjak«, ki jo je spisal svoj čas (1864) Jurčič kot osmošolec za Mohorjevo družbo, v kateri si je na mah osvojil slovensko občinstvo. Prevredel jo je Slovenec g. F. Kolednik in jo posvetil 800-letnemu jubileju Stične, kjer se povest godi. Te dni se je g. Kolednik povrnil v domovino ter sem ga ob tej priliki poprosil za nekaj odgovorov. Zdi se mi namreč da dogodek francoskega prevoda Jurčičeve povesti važen, kajti zopet ena naprilljubljenejših slovenskih knjig prestopa domače meje in postaja svetovna.

Kaj Vas je nagnilo, da prevajate slovenske povesti na francosko in še posebej »Jurija Kozjaka«?

Že kot dijak sem se vadil s prevajanjem iz francoščine v slovenščino in tudi narobe. Pozneje sem prevedel več manjših stvari in jih poskušal izdati v Franciji, toda povsod so mi odsvetovali, čeč da so te stvari vse preveč »lokalne«, kar Francoze ne more zanimati, ko imajo takih stvari svojih preveč. Ko sem leta 1935 odšel zopet v Francijo kot izseljenki duhovnik, sem se večkrat našel brez cvenka v žepu in namesto, da bi se dolgočasil, sem se spravljal zopet na delo. Pisal sem in popravljal stvari, ki sem jih prevel še kot župnik v Dalmaciji, in ker sem na vsak način hotel na-

kloniti cistercijanom v Stični nekaj za njihov jubilej, sem sklenil prevesti Jurčičevega »Jurija Kozjaka«, ki ima največ zvez s Stično. Tu je iskati povod, zakaj sem se odločil za »Kozjaka«.

Kako se Vam je posrečilo izdati prevod v knjigi?

Iskal sem založnika, kjerkoli sem le utegnil slutiti, da bi se spravljal prevod v promet. Poslal sem prevod »Mane et Fise« v Tours, kjer je ležal nekaj mesecev in kjer so mi obljubili, da ga tiskali v letu 1939 in bi stala knjiga 9 fr. Tako dolgo nisem hotel čakati. Obrnil sem se na »Bonne Presse« v Parizu, kjer imam več prijateljev med raznimi uredniki (saj ta založba izdaja 25 raznih listov, dnevnikov, tednikov, mesečnikov in dvomesečnikov). Tudi tu so na načeloma sprejeli prevod v založbo, toda preden bi izšel v tisku bi lahko čakal še leta. Slednjič mi je nekdo v tej hiši svetloval, naj se obrnem na belgijsko-francosko založbo Dupuis fils & C., kjer sem imel uspeh in so knjigo lepo izdali, kar vidite, da sem je vesel.

Ste imeli kake posebne težave pri prevajanju?

Težave so bile pač take, kot jih pozna vsak, ki je že kdaj prevajal. Ali naj prevajam doslovno, ali »sueno«, ali bolj prosto. Odločil sem se, da čim bolj točno, toda tako, da bo Francozu umljivo in sprejemljivo. Rokopis sem popravljal in prepisoval in reči moram, da sem ga vsaj štirikrat vsega prebrskal znova. Zdi se mi, da francosko dobro obvladam, hvala Bogu, za kar sem predvsem hvaležen dvema Francozom-menišona, ki sta živela v Rajhenburgu, kjer sem bil svoj čas učencev, pa sta zdelj v Afriki Rokopis sam pa sem dal brati mnogim francoskim pisateljem, med njimi tudi

znane in slavne katoliškemu pesniku Paulu Claudelu, ki mi je opilil predvsem pesniške citate v naslovu posameznih poglavij. Claudel mi je tudi izrazil pismeno svoje prepiranje, »da bo ta lepa knjiga imela gotovo velik uspeh pri francoski mladini«. Natančno je prebral ves rokopis tudi znani pisatelj Georges Goyau, dosmrtni tajnik Francoske Akademije, katoliški pisatelj, ki ima za ženo hčerko bivšega predsednika republike F. Faura. Ta veliki pisatelj je napisal tudi uvod v povest, kot ga vidite natiskanega v knjigi, in za katerega sem mu posebej hvaležen. Te dni mi je tudi pisal, da se zavzema, da bi knjiga dobila kako odlikovanje same Francoske Akademije, češar bi bili seveda Slovenci neizmerno veseli. Tisti pa, ki se je najbolj zanimal za delo, pa je pariški profesor Alberti Bleu, ki pride okrog 15. julija sem v Ljubljano, kjer bi želel ostati nekaj mesecev in bo med drugimi tudi gost samostana v Stični, kamor ga je že povabil g. o. dr. Kostelec. Obljubil mi je tudi, da bo pisal o lepi naši domovini, ki jo Francozi vse premalo poznajo ter zamenjavajo s srbskim miljejem ali vsaj dalmatinskim, kar se je videlo najbolj pri ilustracijah v prevodu Finžgarjeve novele »Ta naš Jakac«, ki sem jo objavil v »A la page«, in predstavljajo gorenske kmete v dalmatinskih čepicah in nošnjah.

Kakšen vpliv je imel prevod Francozi in kakšnega pričakujete med Slovenci?

O tem vplivu še ne morem govoriti, ker še nisem bral nobenih ocen; toda pismena priporočila in izjave, ki jih ima precej, govore o povesti zelo ljubitelno in ugodno. Vsekakor pa je gotovo važno to, da je zopet eno delo iz naše književnosti našlo pot v svet. Po njem se bodo morda zainteresirali Francozi še za druge naše besedne umetnine. Kar se pa tiče Slovencev, mislim, da bo prevod prišel najbolj prav našim dijakom, ki se

učo francosko in imajo tu priliko primerjati moj prevod s slovenskim izvirnikom. In to, mislim, je dobra šola. Zlasti zdaj za počitnice. Veseli me, da so nekatere gimnazije že naročile nekaj izvodov za šolsko uporabo.

Kakšni pa so Vaši načrti za bodočnost?

Mislim, kaj se mislite prevajati in kje mislite izdati prevode?

Pravega načrtnega programa v prevajanju nimam, ker je to odvisno od gotovosti, ali bom lahko izdal ali pa mi bo ležalo v rokopisu v misli. Poslal sem več Finžgarjevih novel — ki ga smatram za slovenskega Piere l'Eremita — časopisom organizacije JAC in upam, da jih bo nekaj izšlo v juliju kakor so mi obljubili. Kaj bodo izbrali, ne vem, zato tudi nočem o tem pisati. Pripravljam pa tudi že dalj časa prevod Finžgarjevega romana »Pod svobodnim soncem«, ki smo ga kot dijaki tako radi brali. Omenili ste že tudi v Vašem listu, da sem spravljal v tisk prevod Finžgarjeve novele iz zadnjega Koledarja »Ta naš Jakac«. Zdelj bom prevajal dalje in če se mi bo kaj posrečilo tiskati, bom Vas že opozoril, ne zaradi sebe, temveč zato, da imajo naši ljudje v evidenci, kaj svet bere iz našega slovstva. Če bom pri tem sodelovanju imel kaj uspeha, bom seveda najbolj vesel jaz sam.

Naslov knjige: Joseph Yourtchitch: Georges Kozjak, janišarske Slovinc (Récit du XVe siècle). Traduit du slovene par l'Abbé Ferdinand Kolednik, ancien Recteur de la Mission Catholique Yougoslave à Paris. Edit. Dupuis, fils & Cie., Charleroi — Paris. Dobi se tudi v Ljubljani v vseh knjigarnah za ceno 24 din; glavno zalogo za Jugoslavijo pa ima g. Milko Pust, Ljubljana, Pred škofijo 20.

Od žepnega robca smo napredovali do plinske maske

Vse države sveta se dandanes pripravljajo ne le za vojskovanje, marveč pripravljajo svoje državljane tudi na plinske napade iz zraka. Povsod se vlade prizadevajo, da bi tudi civilne ljudi ter celo otroke privdale uporabi plinskih mask.

Plinski napad leta 1915

Bilo je zgodaj jutraj dne 22. aprila leta 1915 severnozahodno od Yperna na belgijski fronti. Tamkaj je bila v jarkih zakopana francosko-afriška divizija. Francoski vojaki so naenkrat opazili, da se od nemških jarkov bliža njihovim postojankam zelenkasto-rumeni oblak. Spočetka nihče niti niti ni kaj to pomeni. Dva dni kasneje so v svojih postojankah pri Langemarku tudi kanadski polki doživeli prav isto. Le malo jih je bilo, ki so preživeli ta napad, ki so ga izvršili Nemci z docela novim in doslej neznanim orožjem. Tiste prve dni tega plina, ki so ga Nemci spustili na svoje francoske in angleške sovražnike, skoraj nihče ni poznal. Bramba zoper ta prvi plinski napad je bila prepuščena vsakemu posamezniku, kakor je kdo vedel in znal. V prvem hipu pa je skoraj vsak francoski ali angleški vojak storil nekako nagonsko tisto, kar je bilo edino pametno. Ljudje so vtilkali svoje glave v mokro prst ali pa so si okoli ust in nosa privezovali srajce in žepne robce namočene s človeško vodo. To je pač pomagalo, kolikor je pomagalo. To je bil tudi začetek poznejše plinske maske.

Prve plinske maske

Plinski napad Nemcev pa ni bil brez nevarnosti niti za Nemce same. Ko bi se veter nenadno sprevrgel, bi plin udaril nazaj v nemške vrste in tamkaj bi potem smrt žela. Zato so za tak primer tudi nemški vojaki morali biti zavarovani. Toda tisto zavarovanje nemških vojakov ni bilo nič posebnega. Okoli nosa in ust so si morali oviti pavle, ki je bila namočena v raznih kemijskih kalijah. Ker pa je bilo to tudi za Nemce močno nepopolno, so pozneje uvedli nekatere maske, ki je pri ustih imela tvarino iz snovi, ki je vsesavala plin. Usta in brada sta bila zavarovana, medtem ko je posebna spona stisnila nosnice.

Šele proti koncu leta 1915. so nemške čete dobile prave plinske maske s kemijskimi filterji. Od tistih dob je plinska maska v bistvu ostala enaka. Kljub vsemu prizadevanju se ni bistveno spremenila. Vsaka plinska maska mora dobro zapirati obraz, bodisi da je usnjena ali gumijasta. V njej mora biti dovolj potrebnih kemijskih snovi in pa filterjev, zaradi česar je na zunanji tudi tako strašna, kadar jo človek dene na obraz.

Vendar je plinski mask več vrst: so drage in cenene, so preproste in komplicirane, dolge in kratke, navadne in posebne. Vendar je dandanes tudi pocenejša maska docela precizno izdelana in so pri njej uporabljene vse skušnje mnogih let.

Anglija ima 30 milijonov mask

Kakor smo že rekli, se vse države Evrope trudijo, da bi si civilno prebivalstvo nakupilo čim več plinskih mask, da bi bilo v primeru potrebe bolj zavarovano. Skoraj po vseh večjih evropskih mestih že imajo trgovine, kjer lahko kupiš plinsko masko. Na Francoskem na primer jih prodajajo že vse drogerije, na Angleškem same tovarne ustanavljajo trgovine za svoje maske, na Nemškem in v Italiji so uradne trgovine tega blaga, ki se uradno prodaja. Na Češkoslovaškem bodo imeli tudi posebne trgovine v te namene. Vsaka taka trgovina pa bo imela še poseben prostor, kjer bodo vsako masko poprej, preden bo prodana, preskusili, ali drži plin ali ne.

V različnih državah Evrope imajo maske različno ceno, ponekod stanejo maske le po 75 din našega denarja, drugod pa kar po 400 din. Najcenejše so angleške maske, ki jih bo angleška vlada dala ljudem brezplačno na razpolago. Anglija je za svoje prebivalstvo naročila 30 milijonov mask.

nov mask. Pri takem naročilu ni čuda, da jih je dobila po tako nizki ceni, po 75 dinarjev. Angleži imajo posebno uradno organizacijo, ki skrbi, da se v posebnih tečajih šolajo javno funkcionarji za primer plinskega napada. V teh primerih so dostojni že izšolani nad en milijon stražnikov, gasilcev, mestnih uradnikov, veteranov, zdravnikov, članov Rdečega križa in raznih ambulanc. Vsi ti že znajo uporabljati plinsko masko ter znajo tudi druge voditi v primeru plinskega napada.

Prozorne maske za francoske ženske

Na Francoskem so že davno izvedli, da je vsakdo, ki deluje v kakšni varnostni organizaciji ali v tovarnah, ki so važne za vojsko, preskrbljen z masko ter je v tem že šolan. Drugo prebivalstvo pa odslej še ne kaže preveč zanimanja za take reči. Vlada je dala izdelati posebno ceneno tako imenovano »delavsko masko«, ki bo veljala le kakih 150 dinarjev. Takih mask so izdelali 8 milijonov, kupili pa so jih samo še nekaj tisoč.

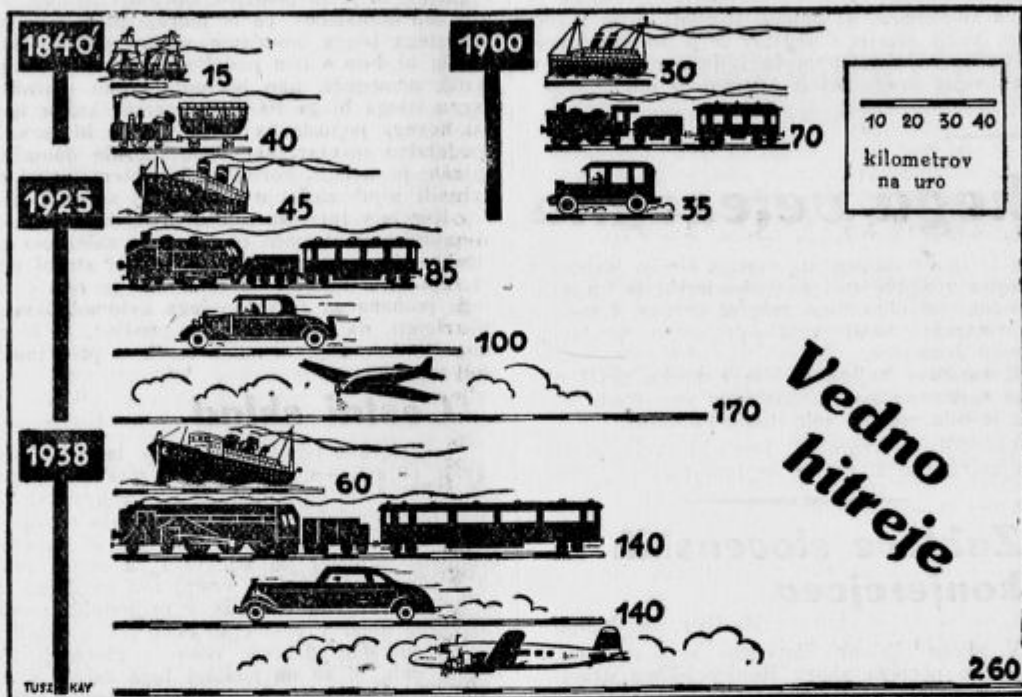
Na vso moč pa je zanimivo, kako se je Francozom posrečilo nekaj drugega. Izdelali so maske iz prozorne in trpežne celuloze. To je za matere in otroške streljane, da jih otroci tudi v maski lahko spoznajo ter se jih ne boje. Otroke same pa

bodo v primeru plinskega napada pobasali v nekatere steklene vreče ali steklene omare, kjer pa bo dovolj zdravega zraka, da se otroci med plinskim napadom ne bi zadušili. Nekaj takega bodo uvedli tudi na Češkem.

Tudi v Sovjetski Rusiji ljudi močno pripravljajo na uvedbo plinskih mask. Nekateri poklici morajo celo nekaj časa delati v plinskih maskah, da se navadijo!

Srečna Amerika!

Edina dežela na svetu, ki se s tem vprašanjem ne ukvarja preveč resno, je Amerika. Tam nimajo nič takih organizacij zoper plinske napade, kakršne delujejo v Evropi. Celotno vojsko pride na 4 ameriške vojake samo ena plinska maska. Češ da so najboljše na vsem svetu. So pa tudi drage, saj stane samo ena 10 dolarjev, kar je blizu 500 dinarjev našega denarja. Američani pa mislijo, da se ne bo našel sovražnik, ki bi si s svojimi letali upal čez Tihi ali Atlantski ocean. Ameriški strokovnjaki so sicer izračunali, da bi 14.000 sovražnih letal z bombami s plinom fosfogen v New Yorku zamorilo vse življenje. Vendar nihče ne veruje, da bi kaj takega bilo mogoče. Sicer pa Američani na vso moč zaupajo svojim obrambnim topovom in svoji mornarici.

V sto letih se je hitrost prometnih sredstev čudovito povečala. Medtem ko so leta 1840. ladje vozile še s hitrostjo 15 kilometrov na uro, vlaki pa največ 40 kilometrov, vozijo dandanes ladje že 60 kilometrov, vlaki 140 kilometrov, letala pa celo 260 kilometrov na uro. Na sliki je jasno razvidno, kako je naglica naraščala.

Štiri ameriške milijonarke

Med milijonarkami je tudi Zamorka, ki si je svoje milijone zaslužila

Celih 210 milijard dolarjev, kar pomeni 70% vsega zasebnega premoženja v Združenih državah severne Amerike, je v rokah žensk. V tem so vštete tudi velikanske zavarovalnice, ki so pri ameriških zavarovalnicah pripravljene za bogate Američanke, če bi jim umrl mož. In ker Američan zaradi svojega naglega dela navadno hitreje umre kakor žena, je v Ameriki nenavadno veliko bogatih vdov in dedin. Evropeci se navadno čudijo, koliko moč imajo ameriška ženska društva.

Glavni vzrok je pač v tem, da so ženske bolj bogate kakor pa moški. Američanke so svoje ogromno premoženje navadno podedovale.

Edina izjema od tega pravila je »wallstreet-ska čarovnica« Mrs. Hetty Green. Ta je svoje orjaško premoženje 67 milijonov dolarjev sama zaslužila zgolj s špekulacijami na wallstreetški borzi, zaradi česar ji tudi pravijo čarovnica. Tako premoženje je zapustila ženska leta 1916., ko je umrla.

Postala pa je tako nekaka prababica cele dinastije bogatih Američan. Njena hči Silvija se je leta 1909. omožila s pravnikom milijarderja Janeza Jakoba Astorja, Mat. Astorjem Wilksom. Tako so se podedovali milijoni sami po sebi občutno pomnožili. Dandanes Mrs. Wilks živi, dasi silno bogata, sama zase. Po smrti svojega moža, ki je umrl pred 12 leti, se je umaknila v »skromno« stanovanje 11 sob. S seboj ima le najljubšega psa volčje pasme ter nekaj poslov. Otroci nimajo. Njeno edino razkošje je, da ima svojega telesnega detektiva, ki jo varuje in spremlja na vseh sprehodih. Vendar ni nobene nevarnosti, da bi jo kak razbojnik zaradi odkupnine ugrabil, ker nikomur ne pride na um, da bi ta stara ženska v starih obleki in s staro torbico v rokah bila med najbogatejšimi ženskami na svetu.

Druga močno zanimiva milijonarka pa je gospa Cromwell. Njen oče se je pisal James B. Duke ter je bil tobačni kralj. Dasi je doberdelnim namenom zapustil 100 milijonov dolarjev, je hčeri še vedno ostalo 60 milijonov, tako da ima za vsak dan na razpolago nič manj ko 8000 dolarjev. Zenska, ki se je poročila z nekim Cromwellom, zna seveda dobro upravljati. Na otočju Honolulu na primer gradi imenitno hišo, ki bo veljala en milijon dolarjev. Jedilnica te nove hiše bo stala na morskem dnu. Ko bodo njeni povabljeni sedeli pri obedu ali pri črni kavi, bodo skozi debele steklene stene ob električni razsvetljavi lahko gledali zunaj morske pošasti, ki se bodo vozile mimo jedilnice, ne da bi seveda mogle notri.

Brez dvoma najzanimivejša milijonarka severne Amerike je Ana Malone, ki je Zamorka. Tudi ta si je svoje milijone sama zaslužila. Kakor znano, je stara želja vseh črncev, da bi bili beli. Ana Malone, ki je danes stara komaj 30 let, je začela s to željo svojih soplemenjakov delati kupčije. Sprva je bila delavka na neki bombažni plantaži v državi Lujizijana. Tudi ona je sanjala o beli polti, gladkih lasih in ozkem nosu. Iz te sanjarije je šla na delo ter je iznašla tako spojko, ki stisne široki zamorski nos ter ga nazadnje naredi ozkega. Nato se je lotila kemije ter poskušala, kako bi črno zamorsko barvo spremenila, če ne že v docela belo, pa vsaj bolj svetlo. To se doslej še ni posrečilo, pač pa je iznašla nekako »redstvo«, ki z njim Zamorec maže svoje kodrate lase, da postanejo bolj voljni in gladki. Vsi Zamoreci jo slave kot svojega angela. Ona je tega vesela, še bolj pa je vesela milijonov, ki ji teko v žepu.

Položaj na španskem bojišču okoli Castellona.

Prihodnji mednarodni evharistični kongresi

Holandski list »Maasbode« je prinesel pogovor s predsednikom mednarodnih evharističnih kongresov namurskim škofom msgr. dr. Tomažem Heylenom, ki je povedal, da bo leta 1946 mednarodni evharistični kongres v Belgiji za 700 letnico prve procesije presv. Rešnjega Telesa, ki je bila leta 1246 v Andrienu na pobudo blažene Julijane de Cornillon, ki je bila rojena leta 1193 v Rethinnesu. 700 letnica bo v Liegu. Upajo, da bo do takrat že tudi končan kanonični proces Julijane de Cornillon, tako da bo dotlej ta blažena že pristeta med svetnike.

Leta 1940 bo mednarodni evharistični kongres v Nicei na Francoskem, leta 1942 bo kongres na Poljskem, leta 1944 pa na Španskem.

Cigarete brez papirja

Mladi madžarski pisatelj Štefan Tomas se ne ukvarja le s pisateljevanjem, marveč tudi s cigaretami. Mož je iznašel novo vrsto cigaret. Sprevidel je, da je kajenje cigaret zaradi tega tako škodljivo, ker kadilec poleg tobaka kadi tudi papir. Premišljeval je, kako bi se dalo narediti, da bi pri cigaretah papirja ne bilo treba. Stopil je zato v stike z nekim budimpeštanskim kemikom, s katerim sta začela delati cigaretno ovitke, ki niso iz papirja, marveč iz nekatere tobakne snovi. Ti poskusi pa so bili dragi, saj so veljali 75.000 pengov, kar je v našem denarju več kakor milijon dinarjev.

Novi cigaretni ovitki so prozorni ter jih izdelujejo iz izvlečka tobakovih listov. Pri vsem tem so za polovico tanjši kakor papirnati. So pa tudi mnogo bolj trpežni ter se ne dajo zlahka raztrgati. Tobak, zavrt v tak zavitek, da oblika navadne cigarete. Srečni pisatelj je dobil finančno podporo neke ameriške velike tobačne tovarne, ki mu je samo za patent izplačala baje cel milijon dolarjev.

Kaj pravi kino

Petnajstletnica filmskega podjetja Metro-Goldwin-Mayer

To podjetje bo obhajalo jubilej z velikim filmom »Marie Antoinette«, ki so ga izdelali po istoimenskem spisu Stefana Zweiga. Poglavitne osebe bodo predvajali Norma Shearer, Tyrone Power, Gladys George, Robert Morley in John Barrymore in še na stotine najbolj znanih imen ameriškega filma. — Temu velefilmu iz najznamenitejših dob francoske in tudi svetovne zgodovine sledi še več znamenitih filmov. Tako na primer: »Pesem zlatega zapada«, ki bo glasbena posebnost. Dalje film po E. M. Remarqueu »Trije bojni tovariši« (iz »Na zapadu nič novega«). Tu bodo imeli glavne vloge Taylor, Young in Marg. Sullivan. »Luka sedmih morij« bo tudi velefilm z velikim karakternim igralcem Wellcome Beeryjem. Seveda bo mimo teh filmov še več komedij in veseloiger.

Ozrmo se na kratko na delavnico tega filmskega podjetja, ki tvori kar mesto zase in obsega 117 juter zemljišča. Na njem so zgrajene velikanke dvorane za posnetke in so opremljene z vsemi tehničnimi pripomočki. Tako je 29 orjaških ateljejev za posnetke glasbenih filmov; 125 raznih poslopij s pisarnami, garderobami, delavnicami, skladišči itd. Krog 4000 ljudi je zaposlenih pri podjetju. V ateljejski restavraciji je vsak dan po 1800 oseb. Seveda ima podjetje svojo elektriko, ki je tako močna, da bi lahko razsvetljevala mesto s 50 tisoč prebivalci.

Pri »Metro-Goldwin-Mayerjevem« filmskem podjetju je zaposlenih največ slavni »zvezdnice« in »zvezdnikov«, tako: Norma Shearer, Greta Gabler, Robert Taylor, Spencer Tracy, Jeanette MacDonald, Nelson Eddy, Eleanor Powell, M. Loy, R. Russel, W. Beery in Rob. Montgomery.

Petnajstletno delovanje tega podjetja pa bo kronano z »Marie Antoinette« v režiji Van Dykea. (Pri nas so znani filmi tega podjetja: Ben Hur, Vesela vdova, Romeo in Julija, Dobra zemlja, Beli jorgovan, Grofica Walewska in drugi.)

Ropar Franklin Mc Call, ki je ugrabil malega Casha, zahteval in prejel od staršev 10.000 dolarjev odkupnine, otroka pa vendar umoril.

IVANHOE

Št. 151.

Priča

Pred sodnika so privedli revnega anglosaškega kmetiča, ki se je težko opiral na dve bergli. Pripovedoval je, da je nekoč delal pri Izakovih in med delom nenadno obolel. Naenkrat je ohromel na vseh udih. Rebeka pa je njegove ohromele ude drgnila z nekakim balzomom, naskar so se mu vsi udje počasi zopet razmajali in jih je lahko zopet rabil. Ko je odhajal od hiše, mu je Rebeka dala s seboj poleg malega lončka te maže še en zlatnik. Mož je svoje pripovedovanje končal z besedami: »Če mi Vaša milost dovolj, povem, da res ne morem verjeti, da bi bila judovska deklica pri tem kaj slabega mislila. Vsa-ki-krat, kadar sem se s tisto mažo mazal, sem poprej zmolil očenaš in vero in je pomagalo.«

»Molči in ne brigaj se za stvari, ki jih ne razumeš!« ga je zavril veliki mojster. »Ali imaš morda s seboj kaj tiste maže, ki o njej pripoveduješ?«

Kmet je boječe prikimal ter je s tresočimi rokami potegnil izpod obleke majhno posodico. Na pokrovu so bile zapisane nekatere hebrejske pismenke, ki so jih drugi imeli za čarovna znamenja. Veliki mojster, ki je mnogo potoval po svetu po raznih vojskah ter je zato znal več jezikov vzhodnih narodov, je tisti napis seveda brez težave prebral. Nato je zaklical v dvorano: »Ali je tukaj morda kak zdravnik, ki bi nam povedal, kaj je v mazilu?«

POD POKROVITELJSTVOM NJ. VEL. KRALJA PETRA II.

MEDNARODNI MLADINSKI TABOR V LJUBLJANI • OD 26. DO 29. JUNIJA 1938

29. junij — naš dan!

Fantje in dekleta, člani Zveze fantovskih odsekov in članice Dekliških krožkov, ne delajte si nepotrebnih preglavic in zadržkov, če nimate kroja! Nikar ne bodite malodušni in ne ostajajte doma, češ kaj pa naj počnem v Ljubljani, ko ne bom tako obložen kakor drugi. Glavno je, da pridete v Ljubljano, da se pridružite množicam slovenskega katoliškega ljudstva ter da zlasti v sprejemu pomnožite naše vrste, ki bodo na glavni dan manifestirale svojo pripadnost krščanskim načelom, svojo vdanost in zvestobo katoliški veri! Ne belite si po nepotrebnem glave zaradi obleke, zaradi uniformiranosti!

Ce pa premorete denar, ki je potreben za nabavo blaga, če zmorete kroj, pa ga došleš še nimate, potem vam na tem mestu sporočamo, da je blaga za kroje še vedno dovolj in sicer pri Prosvetni zvezi v Ljubljani na Miklošičevi cesti 7. Tudi za dekleta je blaga še vedno dovolj, za mladence pa je žal že pošlo. Toda tudi zanje velja, kar smo napisali zgoraj: nikar naj zato, ker nimajo kroja, ne ostajajo doma, kar brez premišljevanja in tuhtanja naj se znebe malodušnosti in obotavljanja ter odločijo za pot v Ljubljano.

Morda vam je kakšna podrobnost nejasna, morda potrebujete v tej ali oni stvari še kako informacijo, ki je nikjer ne morete dobiti, ali pa je vsaj došleš nikjer niste utegnili zvedeti! Obrnite se na predsednika Pripravljalnega odbora za Mednarodni mladinski tabor, g. Hvala, ki ga dobite v Ljubljani, prav tako v Prosvetni zvezi na Miklošičevi cesti št. 7. On vam bo lahko dal vse potrebne informacije v sleherni zadevi, dal

vam bo lahko prav vsa navodila glede vseh podrobnosti. Sicer je zaposlen te dni čez glavo, toda postregel vam bo kljub temu prav rad.

Naš mednarodni mladinski tabor mora biti manifestacija kot je došleš Ljubljana še ni videla. Pokazati pa se moramo tudi, da smo dostojni in vredni tako visokega pokroviteljstva kakor je pokroviteljstvo, ki ga je prevzel nad našim mladinskim taborom naš mladi vladar, Nj. Vel. kralj Peter II. Naš mladi kralj je na jasn način pokazal, kako močno zaupa voditeljem njegovega slovenskega ljudstva, kako rad ima našo slovensko mladino, za katero ve, da mu je iz vsega srca vdana, da se ga oklepa z vso svojo ljubeznijo in da je z vso svojo ljubeznijo vdana veliki jugoslovanski domovini. Zanj dela ta naša mladina in bo danes ali jutri pripravljena zanj in za to svojo domovino založiti vse svoje sile in tudi svoje mlado življenje.

Naše mesto se pripravlja z vsemi sredstvi na slavnostne dni. Na stadionu je živo, po mestu povsod zapazite znake, ki govorijo o velikih pripravah, ki niso na zunaj prav nič pompozne, ampak so v svoji tihozi zato tembolj intenzivne. Vsa dežela je v mrzličnem razpoloženju, kajti veliki dnevi so pred durmi. Na tiste dni bo prišlo v našo metropolo vse, kar je slovenskega in katoliškega. Prišli pa bodo k nam tudi zastopniki tujih narodov in naši slovanski bratje, Poljaki in Čehoslovaki, ki jih bomo še prav posebno toplo pozdravili v naši sredi!

Zveza fantovskih odsekov prosi vse odseke, da takoj sporoče, koliko prenočišč in katere dneve bodo potrebovali v dneh mladinskih tekem. Pripravljalni odbor potrebuje te podatke nujno.

Mariborsko gledališko pismo

Konec sezone je uprizorilo mariborsko gledališče vrsto zabavnih del iz italijanskega (A. Benedetti »Dva ducata rdečih rož«, nemškega (J. Wentzel »360 žena«) in jugoslovanskega repertoarja in dve predstavi velikega formata — Hofmannstalovega »Slehnika« in Smetanovega »Daliborja«.

Benedetti komedija »Dva ducata rdečih rož« je italijansko prikupna formulacija najbolj trdoživega in komedijskega motiva — zakonskega trikota. Benedetti ga razpleta na izvirni način, z duhovito ironijo in ščemječim sarkazmom, mimo obrabljenih francoskih klisejev.

Igrji je preskrbel režiser I. Kovič primeren scenski okvir. Predstava je potekala lahkotno, s pravilnim poudarkom na igrivi improvizaciji, ki z duhovitimi obrati in dialogom ljubeznivo odjemlje vso težo resnične rodbinske problematike.

Marino je igrala Branka Rasbergerjeva, ki je podala kokotno, kapricasto mondenko z verno in veliko prizadevnostjo, dasi je ponekod izbijala nedoživljena manira. Dobrodušnega in ljubosumnega Alberta Veranija je s skromnimi sredstvi spretno upodobil režiser J. Kovič. Zelo izrazit je bil M. Košič kot neroda Tomaseo. Sorbarico je igrala ga. Savinova.

Italijanska komedija osvaja vedno s svojo teatralno kulturo — z okretinami zapletki in duhovitim dialogom. Zato je pa tem bolj razočarala izbira Wentzelove »360 žena«, ki jo je uprizorilo tukajšnje »Združenje igralcev« v svoj prid. Dasi je že nekako pravilo, da so vsakeletne beneficije »Združenja« apel na najširše zabave željno občinstvo, bi morala ta organizacija vendarle varovati svoj umetniški dekor ter izbirati tudi literarno pomembna dela. Uporizeno delo po spada po svojem neduhovitem zasnutku, neverjetnem zapletu in utrjavajočem dialogu med malomeščanske burke za diletantske odre, neglede na to, da jo je nemara igralo tudi kako večje bavarsko gledališče. In ali je sploh potrebno, da hodimo dandanes po humor in celo odrski humor justament med Bavarce?

G. Edo Verdonik je delo uspešno zrežiral ter igral hkrati glavno vlogo — mnogo preizkušane novoporočenca. Gdca Branka Rasbergerjeva je je kot Ela nekako težko znašla v sentimentalni, nerodno zlagani vlogi, neglede na to, da gdca Rasbergerjeva ni navika. Bolj je prepričevala gdca Barbičeva kot Vera. Odvetnika Milana je igral g. Crnobori z bučno rutino, kar je za mladega igralca nevarno pregumno. Še najbolj je ogrela ga. Mileva Zakrajškova kot Ana.

Umljivo zanimanje je vzbudila uprizoritev Hofmannstalovega »Slehnika« v Zupancievem klasičnem prevodu in Kovičevi režiji. Tega edinstvenega misterija se je, kot znano, lotil nekako pred 20 leti Reinhard v Solnogradu. Njegova uprizoritev je ostala vzgledna za vse kasnejše, ker je bila zmagovita v pravilnem poudarku dveh prvin srednjeveškega misterija: gotičnega občutja in nadosedne monumentalnosti. Mariborska režija se tega nekako ni dovolj jasno zavedala. Mesto preproste, monumentalne linije, ki se da v neki meri doseči tudi na manjših odrih, se je predstava scensko in ansambelsko sestavljala iz raznih drobnih umetniških detajlov, ki so ostali barvast mozaik, ne da bi se zliili v enoten učinek. Številni križi na rampi pred zastorom so učinkovali vse prej kot monumentalno, vsiljevala se je predstava nabožno garnirane božičnega pudinga na Angleskem. Zadnji prizor je imel estetični videz rokokojskih jastic, mesto gotično doživljene vizije poslednje sodbe. Tako se je sicer prizadevna režija trudila v majhnih estetskih detajlih na škodo monumentalnega učinka.

Naslovno vlogo je igral g. Nakrst s krepkim zagonom in podrobno izdelano vlogo. In ni dvoma, da bi te težavne vloge nihče drugi iz tukajšnjega ansambla ne zmagal bolje. In vendar je za Slehnika tudi njemu, ki je igralec z izrazito zagrejenostjo melanholično noto, primanjlovalo ene neposredne vitalnosti, onega preobilja človeške naravnosti, ki je izhodišče Slehnikove tragedije. Tako je ostal njegov lik Slehnika izdelan samo iz ene strani, v strahu pred sodo božjo, v grozi ga. Mileva Zakrajškova z učinkovitim mirom in skladnostjo. Njena kreacija je bila poleg gdce Kraljeve (Vera), ki je pa še nadkričala njo in vse ostale igralce s svojo edinstveno lepo izreko, ena redkih monumentalno učinkovitih likov te predstave. Lep uspeh je žela gdca

Starčeva kot Ljubica, g. Košuta kot Mamon, g. Košič kot družnik, oba nečaka gospodov Gorinška in Verdonika, dolžnik g. P. Koviča. Omeniti je še treba gdco Rasbergerjevo kot Dobra dela, dolžnikovo ženo go. Savinovo. Smrt g. Crnoborega, ubogega sosedu g. Blaža.

Navezdanje je prišlo tudi Jankovičeva »Sreča d. d. na naš oder. Delo je zrežiral g. Milan Košič, ki ob tej priliki opozoril našo javnost na 15-letnico svojega igralskega delovanja.

Jankovičev »internacionalni spektakel« spada med ona domača odrska dela, ki so pisana za eksport, s precejšno razumsko invencijo in dobršno odrsko spretnostjo. Po svojem fantastičnem sujetu in svojem človečanskem romantizmu spominja na Čapkov RUR, s katerim ga veže tudi filmsko lagodna tehnika odrskih slik. Komedija se razvija na opreki med rousseaujevskim romantizmom, ki ga predstavlja v igri balkansko primitivno vitalnost in neukrotljiva volja Balkancev do osebnih in družbenih svobode, in med tehnično zasnujenim razumstvom, ki ga zastopa racionalizirana Amerika. To nasprotje med svetom balkanskih pastirjev in svetom tehnoloških ameriških izumiteljev in filantropov pa se je dopolnjuje in pogloblja z vpletom sodobno perečih konfliktov med demokracijo in avtokracijo, saj šteje avtor med poskuse, ki z osrečljivimi namerami zasnujejo osebno in družbeno svobodo, tudi komunizem in fašizem.

Številne odrske like je predstavil g. Košič scenografsko zadovoljivo, dasi ponekod s preškromnimi sredstvi. Vodilno vlogo Balkanca Sana je igral s sugestivno živahnostjo g. R. Nakrst. Nemara je bil za Balkanca mestoma premalo primitiven, kar velja enako tudi za njegovega druga Varana (g. Verdonik). Stelo, Astorjevo vnukinjo je podala gdca B. Rasbergerjeva. Njena zamisel Stela kot nekeke robotske lutke je bila brez ironije, ki je vloga sama ne pogrša. Njena koketnost je bila mestoma prestereotipna. Spretno je igral g. Košič epizodno vlogo detektivka Bila. Med zelo uspele kreacije spadata urednik g. Gorinška in prerijski krčmar g. P. Kovič. S svojim dostojanstvenim nastopom je ugajal g. Grom kot Astor. Njegovo ženo je z živčnim temperamentom podala gdca Kraljeva. Veristično sta opravila prešušni prizor gdca Starčeva kot Ita in g. Blaž kot Sol. Dobra epizoda je bila nastop ge. M. Zakrajškove kot Steline matere.

Imenovati moramo še: g. Košuto kot duševnega zdravnika Janga, g. Malca kot teozofa in Sanovega brata, g. Crnoborega kot 76 C in mlajšega Sanovega brata, g. Harastoviča kot notarja, gdca Barbičeva in g. Dujača kot učenca Astorjeve civilizacije, d. Turka kot sociologa, g. Štarsdekerja kot svečenika. Odrsko glasbo je napisal g. kapelnik J. Jiranek.

Krani

Pouk na meščanski šoli v Kranju se bo pričel že s prihodnjim šolskim letom. Kakor smo v »Slovenec« pred časom že poročali, je meščanska šola v Kranju od prosvetnih oblasti že dovoljena in je tozadevni odlok že izdan. Sedaj je kranjska občina zaprosila za komisijki ogled glede določitve prostorov. S poukom na novo ustanovljeni meščanski šoli bo kranjska gimnazija, ki je sedaj prenapolnjena, močno razbremenjena, razen tega pa ne bo treba učencem iskati meščansko-šolske izobrazbe v Skofji Loki in drugod, zato bodo Kranjčani to važno novo pridobitev z največjim veseljem sprejeli.

Dobrepolje

Lesnoobrtni tečaj, ki je trajal 4 mesece pod vodstvom strokovnega učitelja Frana Repiča v ljudski šoli, je svoje lične izdelke razstavil na ljubljanskem velesejmu.

Javno kopališče. Pretekli teden je bilo v »Zdravstvenem domu« v Ponikvah otvoreno javno ljudsko kopališče.

Nesreča. V Kompoljah je pri pokrivanju strehe padel težak kamen na glavo devetletnemu Novaku Ivanu. Iskati je moral pomoč pri zdravem zdravniku, ki je odredil takojšen prevoz v ljubljansko bolnišnico.

Poroka. V naši župni cerkvi sta se poročila g. Novak Ivan in gdč. Kaplan Kristina, oba iz Vidma. Novoporočencema želimo mnogo sreče in blagoslova.

Učitelji meščanskih šol so zborovali

Te dni so zborovali v Celju učitelji meščanskih šol v Sloveniji. Zborovanja se je udeležilo nad 100 učiteljev. Iz vseh poročil se je videlo, kako se meščansko-šolski učitelji bore za zboljšanje materialnega položaja in koliko napora vlagajo v akcije proti monopolu učnih knjig in učil. Zborovanja se je udeležil tudi referent za meščanske šole na banski upravi g. Wagner. Letos 3. in 4. julija bo v Sarajevu glavna skupščina, za katero so bili določeni delegati. Na današnjem zborovanju je bila sprejeta resolucija: 1. V zadnjem času so bili v Dravski banovini upokojeni nekateri nastavniki in upravitelji meščanskih šol, ki so že dovršili 35. leto službe, ne da bi bili prej napredovali v IV.-2 položajno skupino, ki jim po zakonu in razsodbah državnega sveta pritiče, čeravno so bili v V. položajni skupini po 5 in več let. Strijamo se, da se dosluženi državni uradniki upokojijo, da napravijo mesto mlajšim. Ni pa pravilno, da se pred upokojitvijo ne prizna, kar jim po zakonu pritiče. Zato prosimo merodajne faktorje, da se ti upokojeni reaktivirajo za toliko časa, da napredujejo v IV.-2 in zopet upokojijo. 2. Uvede naj se avtomatično napredovanje na osnovi efektivnih službenih let do IV.-1. 3. V emisu št. 60 zakona za meščanske šole naj se čimprej prevedejo vsi upravitelji in nastavniki meščanskih šol po št. 62 točka 24. finančnega zakona za l. 1932-33 za upravitelje in učitelje meščanske šole, postavljeni jih v položajne skupine, ki jim po efektivnih službenih letih pritiče. 4. Šele po izvršitvi prebedbi v predhodni točki naj se sestavi stalna lista činov, ker sedanja lista ni sestavljena po efektivnih službenih letih, temveč po datumu podpisa zadnjega napredovanja. 5. Ukine naj se št. 263 zakona o državnih uslužbencih, po katerem morajo čakati na izplačilo povišanja prejemkov eno leto. 6. Učiteljem meščanskih šol naj se prizna odgovarjajoča stanarina, kakor jo imajo učitelji osnovnih šol. 7. V zadnjem času je draginja narasla v isto višino, kakor je bila pred 10 leti. Zato naj se vse odredbe o osebnih draginskih dokladah ukinejo in naj se osebna draginska doklada zopet izplačuje v isti višini, kakor je uvedena v uradniškem zakonu iz l. 1931 in ki so jo takrat prejemali državni uradniki. 8. Izpraznjeno mesta naj se izpopolnjujejo vedno z razpisom. 9. Ukazonjo naj se čimprej izpremembe in dopolnila k zakonu za meščanske šole, ki jih je sprejela komisija pri ministrstvu prosvete. Pri tem se morajo pridobiti pravice po št. 62 točka 24 fin. zakona za leto 1932-33 glede napredovanja upraviteljev ter učiteljev meščanskih šol do zaključno IV.-1. skupine obdržati. 10. Učna obveza, določena v št. 54. zakona o mešč. šolah, naj se zmanjša za 2 uri. 11. Ker so na Češkoslovaškem meščanske šole dobro razvite, naj ministrstvo prosvete podeli podporo za spoznanje tega šolstva tudi učiteljem meščanskih šol. 12. Odličnim in prav dobrim učencem meščanskih šol naj se dovoli prestop v gimnazije, ako napravijo dopolnilni izpit iz predmetov, ki se jih niso učili v meščanski šoli. 13. Solnina na meščanskih šolah naj se odpravi. Če pa to ni mogoče, naj se plačuje pri davnih uradih, a šole naj vpisujejo učence le na podlagi davnih potrdil o plačani šolnini. 14. Sedanji učni program ni dober, zato naj se napravi nov okvir. Do tedaj pa naj se vnese v program za 3. in 4. razred zopet po 2 uri prostoročnega risanja in po 1 uro petja. Uvede naj se neobvezna instrumentalna glasba. 15. Pouk na meščanskih šolah naj se prične in konča istočasno kakor na gimnazijah, ker so tudi v meščanskih šolah završni izpiti.

Sport

Dogodki po svetu

Nemčija je v travnem hokeju premagala Anglijo v Münchenu z 2:1.

Berlinski teniški turnir je pokazal, da nista ne Metaxa, ne Henkel zdaj še v pravi formi. Henkla Nemci izgovarjajo, da je po naporni svetovni turneji in po blestri premalo treniral ter zdaj v spopadih, ki slede drug drugemu, nima časa, da bi popravil svojo formo in razne pomankljivosti.

Cehi so že javili za neoficielno svetovno teniško prvenstvo — kakor splošno naziva športni svet turnir v Wimbledonu — svoje udeležence. Najavili so Mentla, Hechta, Cejnarja in v nagrado za sijajni uspeh v Berlinu, kjer je prevrnil na zmagovalni poti zapovrstjo vse svoje nemške nasprotnike s Henklom vred, tudi Drobnya, komaj osemnajst let starega juniorja, kateremu pa strokovnjaki napovedujejo še sijajno bodočnost.

Prav pametno je napravila Francija, ki svojih najboljših igralcev ni poslala na turnir v Wimbledon. Petra — Destreman, Pelizza, Bolleli se bodo lahko ta čas doma pošteno spočili za tekmo z Nemčijo.

Mitič in ga. Mathien sta korakala na pariškem teniškem turnirju od zmage do zmage v mešanem dublu. Prvič v analih francoskega internacionalnega prvenstva se je tokrat zgodilo, da je v neki disciplini med zmagovalci tudi ime Jugoslavana. Mitič in ga. Mathien sta namreč v finalni tekmi porazila Boussusa ter njegovo partnerko. Postala sta oficijelna zmagovalca v mixed-dublu francoskega mednarodnega teniškega prvenstva. Naš najmlajši mušketir je tedaj vendarle popravil svoj »šus« v borbi z Menzлом in Nemčijo.

Ostale vesti

Paris, 13. junija. AA. DNB: Včerašnje nogometne tekme za svetovno prvenstvo so se zaključile takole:

V Parizu je bila tekma med Francijo in Italijo in je zmagala Italija 3:1 (1:1). V Bordeauxu je bila tekma med Češkoslovaško in Brazilijo in se je končala 1:1 (1:0). V Lillu sta igrali Madžarska in Švica in je zmagala Madžarska 2:0 (1:0). V Antibesu pa je Švedska premagala Kubo z 8:0 (4:0).

Na predvečer olimpijskega dne v soboto 18. t. m. bo v dvorani Delavske zbornice tekočletska prireditel. Na programu bodo vse tri panoge teške atletike, in sicer: dviganje uteži, rokoborba in boks. Prijatelji športa — posebno pa teške atletike — vljudno vabljani.

V šetret, na praznik, * pri mladiki SK Mars pokalni bruto turnir s sedenovanjem SK Grafika, SK Svobode in SK Mosta. Ta moštva se bodo spoprijela za ličen pokal in za tolažilno darilo, k. ga razpisuje Mars. Ker je pa tako rekoč občinstvo že vajeno takih prireditev, je pravnobit aglini Mars za senzacijo, ki bo vzbudila v javnosti gotovo veliko zanimanja. Da ne bodo imeli interesa samo klubi, ki se bodo borili, je na programu tudi obdarovanje publike, ki bo posetila ta turnir. Izbranih bo večje število lepih in praktičnih daril, katere bodo prejeli srečni izbranci. Zlasti poupat pa bodo imeli vsi verifikirani igralci nogometnih klubov, ki se bodo izkazali z legitimacijo.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 14. junija: 11 Solaka ura: Povaki nastop boš žigrajne poskusne ljudske šole (vodi g. Fran Venturini) — 12 Sramli in podobne skupine (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert Raddijskega orkestra — 14 Napovedi — 18 Pevski koncerti (pole zbor orglarske šole) — 18.40 Umetnostni spomeniki na Dolenskem (J. Gregorič) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Deset minut zabave — 20 Vozor slovenske glasbe. Sodelujejo: ga. Mileva Strukelj-Verbičeva (samospjev), g. prof. Škerjanc in Rad. orkester — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Lahkih nog naokrog (plošče).

Sreda, 15. junija: 12 Odločki iz operet (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 18.20 Ruske pesmi (plošče) — 14 Napovedi — 18 Salonski kvartet — 18.40 V letalu pod našim nebom (g. Vlad. Regally) — 19.15 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Uvod v prenos — 20 Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani: v I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. Ukmar), v II. odmoru: Napovedi, poročila.

Drugi programi

Torek, 14. junija: Belgrad: 20 Zbor, 21 Klavir — Zagreb: 20 Opera — Praga: 19.35 Otrski zbor, 20 Opera — Varšava: 20 Sinfonični koncert, 22.25 Klavir in kitara — Sofija: 20 Vokalni koncert, 21.15 Ruske romane, 21.45 Lalka glasba — Budimpešta: 20 Vojnska godba, 21.45 Plošče, 21.10 Ciganski orkester — Trst-Milan: 21 Giorganova opera »Siberia« — Rim-Bari: 21 Igra — Dunaj: 19.10 Zabavna glasba, 21.15 Vokalni koncert, 22.30 Zabavni koncert, 24 Komorni orkester in citrski kvartet — Berlin: Beethoven-Brahms — Köln: 20.30 Plesna glasba — Viena: 19.10 Tirolska igra »Vragova nevesta«, 20.50 Ehrenbergove skladbe — Beromünster: 20 Beethovenova opera »Fidelio« — Strasbourg: 20.30 Cerkevni koncert (iz katedrale), 21.45 Operni dueti.

Sreda, 15. junija: Belgrad: 20 Slovenski zbor, 20.30 Humor, 21.30 Nar. pesmi, 22.30 Plesna glasba — Zagreb: 20 Prenos iz Osljeka, 22.30 Plesna glasba — Praga: 19.25 Ork. koncert, 21 Plošče, 22.15 Melodrama »Praske barok« — Varšava: 20 Sinf. koncert — Sofija: 20 Zbor, 21.15 Češke pesmi, 22.30 Zab. program, 22.30 Plesna glasba — Budimpešta: 20 Ork. koncert, 22.15 Cig. orkester — Trst-Milan: 21 Glasbene slike, 21.20 Poljska narodna, 22.15 Godalni orkester — Rim-Bari: 17.15 Glasba in petje, 21 Citre, 22 Klavir — Florence: 20.30 Mascagnijeva opereta »Dai« — Dunaj: 19.10 Lalka glasba, 20 O ljubem, 21 Mladinski koncert, 21.30 Beethovenov godalni kvartet, 22.30 Orkester in solisti, 24 Zab. glasba — Königsberg: 19.10 Romantična in plesna glasba — Bratislava: 19.30 Črni Peter (prezre skozi komično opero) — Beromünster: 19.10 Schubertove skladbe, 20.15 Češka klavirska glasba, 20.50 Romantična in sodobna glasba.

St. Gotard

Prostovoljna gasilska četa Trojane-St. Gotard je uprizorila dne 22. maja v društveni dvorani v St. Gotardu po Janko Kersnikovi povesti dramatizirano igro »Testament«. Prireditelj je bila zelo dobro obiskana in je prav lepo uspela. Opisuje zgodovino Črnega grabna, prav naših krajev. Čisti dobiček so namenili gasilci za nabavo nove gasilske zastave, katero bodo blagoslovili najbrž dne 6. avgusta t. l. Igro »Testament« uprizori Katoliško prosvetno društvo St. Gotard v nedeljo, dne 19. junija t. l. ob 3. popoldne v vasi Podmilji, ki je oddaljena pol ure hoda iz Blagovice proti Trojanam, na prostem na posestvu nekdanjega Topolščaka, to je na tistem kraju, kjer se je pred dobrih stoletjem vse to v resnici dogajalo. Pred igro nastopi pevski zbor in nato razlaga iz zgodovine. Sodeluje tudi tamburaški zbor St. Gotard. Vabimo vse, ki jih zanima zgodovina Črnega grabna. Napravite to nedeljo izprehod v kraj dogodkov. Čisti dobiček je namenjen za preureditev in povečanje dvorane in odra Katoliškega prosvetnega društva v St. Gotardu. V primeru slabega vremena se prireditelj preloži na 26. junija t. l.

celo preskrbel, da se je jugoslovansko ime zasvetilo v registru letošnjih zmagovalcev.

Pariška senzacija je brez dvoma poraz ameriškega dubla Budge-Mako! Premagal ju je odlični francoski par Petra-Destreman, ki je na ta način potrdil, da njegova zmaga nad jugoslovanskim parom Pallada-Kukuljevič ni bila prav nič slučajna, ampak povsem zaslužena.

Herman Schertel, münchenski plezalec in lanskoletni nemški zmagovalac v nemškem smuškem maratonu, se je pred nedavnim uvjla, ko je poskušal spraviti s strne stene dva vojla tovariša.

Kakor je videti, je začela tudi Anglija uvajati večji promet s kontinentom. Doslej je slednje leto vabila samo po eno kontinentalno moštvo. Kakor pa se slišijo glasovi, bo za prihodnje leto povabila dve evropski državi reprezentanci. — Najverjetneje se zdi, da bosta ti dve izbrani deželi predvsem Holandija in Švica. Nemci pa bodo povratno tekmo z Angleži menda igrali šele leta 1940.

Anglija: Nemčija, meddržavna boksaška tekma bo v Berlinu dne 2. julija. Radovedni smo, kako se bo tokrat izteklo srečanje.

Crnce Louis Joe, ki se bo danes ob osmini spoprijel z evropskim boksarjem Maksom Schmelingom, še vedno daje neverjetno optimistične izjave. Mnenja je, da bo »Maxie-jac« potokel s knock-outom že davno pred sedmo rundo. Izvedenci in poročevalci raznih listov, ki so te dni obiskali črncev »camp«, pa so nad Louisovo formo silno razočarani in menijo, da bo stopil v borbo v Schmelingom le z majhnimi šansami.

Razpis

Občina Videm ob Savi razpisuje mesto pramatičnega

občinskega tajnika

Zahtevajo se vsi pogoji, ki ustrezajo za to mesto, ter kavcija 5000 din.

Lastnoročno pisane prošnje, pravilno kolokovane in opremljene z vsemi listinami po št. 7. in 8. uredbi o obč. uslužbencih, je vložiti v 30 dneh po objavi tega razpisa pri tej občini.

Uprava občine Videm ob Savi, dne 11. junija 1938.

Kupujte

samo pri trvdkah,

ki oglašujejo v našem listu!

Zahvala.

Iskreno se zahvaljujem g. primariju dr. Blumauer-ju za težko operacijo, katero je na meni srečno izvršil 2. junija 1938.

Klavns Vladimir
sedmošolec klasične gimnazije
v Ljubljani.

SENZACIONALNA IZPREMEMBA V MODI PUDRA

Ni več videza
»olepšavanja«

NOV NA KOŽI NEVIDEN PUDER
DAJE ČUDOVITO NARAVNO LEPOTO

Elegantne Francozinje so kreirale novo modo, ko so našle puder, ki daje polni videz breskvininega cveta ter prepreči za ves dan tudi najmanjše sledove svetlikanja.

Skrivnost je v tem, da se po novem načinu izdelave najfinejši puder trikrat preseje skozi svilen sito in zmeša z dvojno peno smetane. Ta novi način izdelave pudra, ki je plod dolgoletnih raziskovanj francoskih kemikov, je patentiran od trdke Tokalon. Puder Tokalon omogoča odstranitev svetlikanja nosu in mastne kože. Da vam prekrasno polt, ki ostane popolnoma »mat« polnih 8 ur. Če uporabljate »mat« puder Tokalon, se vam koža ne bo svetlikala niti na vetru in dežju in tudi ne pri potenju. Ta puder daje leu videz svežih dražestnih rožnatih listov ter zviša v veliki meri vašo privlačnost. Nabavite si puder Tokalon — kateri se proizvaja v desetih prekrasnih niansah: Din 10.—, 20.— in 30.—.

Mali oglasi

Službožobe

Hlapca h konjem
sprejme takoj gostilna
Zlate, Medvode (b)

Steklarskega pomočnika
izurjenega - sprejemem za
takojšnji nastop. - Pau-
schin, Ljubljana, Wolf-
ova 6 (b)

Trgovski pomočnik
manufakture in mešane
stroke, agilen prodajalec
- dobi takoj službo. Po-
nudbe v upravo »Slov.«
pod značko »Dober aran-
žer« št. 9458 (b)

Dekle z dežele
sprejemem za pisarno in
hišno delo. Prednost nem-
ščina. 1—2 meseca samo
oskrba. Ponudbe v upravo
»Slovenca« pod »222« št.
9476 (b)

Viničar
ki ima prakso specialno
v sadjarstvu, se išče za
Dobovo pri Brezicah. Po-
nudbe s točno navedbo do-
sednjega službovanja in z
zahtevno plačo na naslov:
Hans Fritz, Zagreb, Pan-
tovčak 25. (b)

Denar

Bančno kom.
zavod - Maribor
Aleksandrova cesta št. 48
kupi takoj in plača
najbolje

HRANILNE KNJIZICE
bank in hranilnic
VREDNOSTNE PAPIRJE
3% obveznice, bone ter
srečke, delnice itd.

VALUTE VSEH DRŽAV
PRODAJA SREČK
državne razr. loterije.

Kupimo

Kupimo
vsako množino smrekovih
in jelovih hlodov, franco-
vagon, Parna žaga Rog,
d. z. o. z., Podstenica, p.
Toplice pri Novem mestu.

Zlato
vsakovrstno - najboljšo
plača
B. RANGUS
zlatar - Kranj
Na razpolago cenik
ur in zlatnine

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Prodamo

Za vsakogar
najboljši nakup obleke,
perila itd. pri Presker,
Sv. Petra cesta 14, Ljub-
ljana. (l)

KOLESA

najnovejši letošnji modeli
v največji izbiri napredaj
po neverjetno nizkih
cenah

Nova trgovina
Ljubljana - Tyrševa cesta 36
(nasproti Gospodarske zveze)

Sveže črešnje
rdeče, trde, 5 kg. zaboji
45 din - franko voznina
razpošilja G. Drechsler,
Tuzla (l)

Narodno nošo
starinske rute in pasove,
krasno ohranjene - pocni
proda Demšar Cankar-
jevo nabrežje 25 (l)

Izredni občni zbor

zadruga

„Jugoslovanska knjigarna“
v Ljubljani, r. z. z. o. z.

bo v torek, dne 21. junija 1938, ob pol petih
popoldne v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne
z dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo načelstva o bilanci z dnem 31. mar-
ca 1938 z ozirom na pretvoritev zadruga v
»Družbo z o. z.«
3. Poročilo nadzorstva o tej bilanci.
4. Sklepanje o bilanci.
5. Ugotovitev članov, ki bodo udeleženi pri
»Družbi z o. z.«
6. Sklepanje o pretvoritvi zadruga z ozirom na
točko § 118 novega zakona o gospodarskih
zadrugah.
7. Sklepanje na skupnem obč. zboru z obnim
zborom z »Jugoslovansko knjigarno« v Ljub-
ljani, r. z. z. o. z., o navedeni pretvoritvi ter
odobritvi družabne pogodbe te »Družbe z
o. z.«
8. Slučajnosti.

Poziv članom zadruga »Jugoslovanska
knjigarna«!

Člani se pozivajo, da se izjavijo najkasneje na
občnem zboru, ki se bo vršil ob pol petih, dne
21. jun. 1938, ali se žele udeležiti »Družbe z o. z.«
z delom zadruga in imovine, ki bi odpadel na nji-
hove zadruga deleže.

Vabilo na subskripcijo

V KRATKEM IZIDE TEŽKO PRIČAKOVANO DELO
VSEUC. PROF. DR. FRANCA GRIVCA

Slovenski knez Kocelj

kot bibliofilska izdaja v 300 numeriranih izvodih

Delo, ki ima namen, da prikaže Slovincem najsvetlejšo dobo
njihove politične samostojnosti, bo obsegalo 304 strani na naj-
finejšem Zandersovem antičnem papirju v dvobarvnem tisku
(črno-rdeče) in bo razkošno opremljeno s 33 inicialkami in
29 večinoma polstranskimi vinjetami, ki so delo priznanega
akad. slikarja Slavka Pengova. Poleg tega bo imela knjiga 12
prilog na papirju za umetni tisk in 1 dvostranski zemljevid,
ki prikazuje politično razdelitev slovenskega ozemlja v 9. sto-
letju. Vezana bo v celo usnje, prav tako po načrtu akad.
slikarja Slavka Pengova. — Subskribenti, ki se priklase DO
KONCA JUNIJA t. l. dobijo bibliofilsko izdajo te knjige za
din 240.— Pripominjamo, da pri numerirani bibliofi-
ski izdaji naročniki naših knjižnih zbirk ne dobijo običajnega
25% popusta. Naročniki Kosmosa, ki želijo namesto navadne
bibliofilske izdaje, doplačajo k naročnici Kosmosa še din 171.—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

»Kappela« pisalni stroji
prilagojeni odličnih izdelkih
nemških tovarn. — Pisalni
stroji za pisarno in po-
tovanje. — Najmodernejša
oprema!

KLEINDIENST & POSCH
Maribor, Aleksandrova 44

Zasluzek

1000 din in več
zaslužite mesečno doma.
Potreben kapital 2500 din.
Pisite: »Anos«, Maribor,
Orožnova 6 (z)

LETODIŠČA

Grado, Italija
Pension Aurora vas vabi!
Lastnik hotela iz Prage,
Prospekte daje »Putnike«
in vse banke (L)

Posestva

Hiša
trgovina in gostilna v
njej - ugodno napredaj.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 9465 (p)

Kunaver Ludvik
gradbeno - strokovno na-
obraženi posredovalec —
Cesta 29. oktobra št. 6,
telefon 37-33, ima napre-
daj večje število parcel
kompleksov, posestev, go-
zdov, trgovskih in stano-
vanjskih hiš in vil. Po-
oblaščen graditelj in sod-
ni cenilec za nasvete brez-
plačno na razpolago. (p)

Poizvedbe

Pozor!
Na progi Ljubljana, Tur-
jak, Nova vas, Lož - se
je zgubilo avtomobilsko
kolo, Kdor ga najde, do-
bi 100 din nagrade. Ljub-
ljana, Domobranska cesta
št. 15

SOBE

ISČEJO:
Sobo
opremljeno, isče gospodična
za julij in avgust. Ponud-
be v upravo »Slovenca« pod
»Počitnice« št. 9409.

ODDAJO:
Opremljeno sobo
tako oddam, Bleiweis-
ova 15-III. (s)

Prazno sobo

z elektriko, poleg »Evro-
pe«, oddam dvema solid-
nima osebam ali zakon-
cema za 300 din, opre-
mljeno za 420 din. Ponud-
be v upravo »Slovenca«
pod »Trajno« 9471 (s)

Lepo opremljeno sobo
s posebnim vzhodom, sonč-
no, zračno - oddam dve-
ma ev. eni osebi v stro-
govno centru. Naslov pove
uprava »Slovenca« pod
št. 9466 (s)

Sirite »Slovenca«!

Razno

Milostljiva!

Vaš krzneni plašč čez po-
letje shranimo, obenem iz-
vršimo potrebna popravila
za polovično ceno. Plačljivi
vo šele jeseni ob prevze-
mu. — ROT, krznarstvo,
Ljubljana, Mestni trg št. 5
— telefon 20—05. (r)

Stanovanja

ISČEJO:

Prostorno stanovanje
tri- do štiri sobno, z vse-
mi pritlikalnimi, v bližini
glavnega kolodvora, isče-
mo. — Ponudbe v upravo
»Slovenca« pod »Stanova-
nje« št. 9375 (c)

Izredni občni zbor

zadruga

„Jugoslovanska tiskarna“
v Ljubljani, r. z. z. o. z.

bo v torek, dne 21. junija 1938, ob pol štirih
popoldne v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne
z dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo načelstva o bilanci z dnem 31. mar-
ca 1938 z ozirom na pretvoritev zadruga v
»Družbo z o. z.«
3. Poročilo nadzorstva o tej bilanci.
4. Sklepanje o bilanci.
5. Ugotovitev članov, ki bodo udeleženi pri
»Družbi z o. z.«
6. Sklepanje o pretvoritvi zadruga z ozirom na
točko § 118 novega zakona o gospodarskih
zadrugah.
7. Sklepanje na skupnem obč. zboru z obnim
zborom z »Jugoslovansko knjigarno« v Ljub-
ljani, r. z. z. o. z., o navedeni pretvoritvi ter
odobritvi družabne pogodbe te »Družbe z
o. z.«
8. Slučajnosti.

Poziv članom zadruga »Jugoslovanska
tiskarna«!

Člani se pozivajo, da se izjavijo najkasneje na
občnem zboru, ki se bo vršil ob pol štirih, dne
21. jun. 1938, ali se žele udeležiti »Družbe z o. z.«
z delom zadruga in imovine, ki bi odpadel na nji-
hove zadruga deleže.

Hugo Wast:

70

Zlato večnega Juda

»Ne maram služiti tistim ljudem. Govorite mi
odkriti ali pa mi ni treba zaupati in mi ne pri-
povedujte ničesar. Priprani pa bodite, da Elias
Silberstein ne bo dobil od mene nobenih drugih
poročil, kakor tista, ki mu jih želite poslati sami.«

»Verjamem ti in sem prepričan. Vrh tega me
tudi ne briga, če mu poveš tudi, kar sem ti dejal:
bom zdaj povedal: ves ta silni prevrat v gospo-
darskem življenju sveta temelji na prevari: tiste-
ga umetnega zlata ni.«

»Ne briga vas, če se ta vest razširi? Kako
da ne?«

»Ker ti ljudje ne bodo verjeli.«

»In če mi bodo verjeli?«

»Mislim, da, da je to moja spletka, da bi
opravil v denar svoj izdelek.«

»Kaj pa, če bodo verjeli, kakor verjamem
jaz?«

Adalid se je zagonetno nasmehnil in zmignil
z ramenom.

»Bodočnost je v božjih rokah!«

»Kaj pa čevlji, ki so izginile? Ali boste to tudi
tajili?«

»Res je, da so izginile z mojega vrta. Laž pa
je, da bi se bile spremenile v zlato. Kakšno za-
bavo sem imel s svojimi prijatelji na plesno noč,
ko so vrat na nos drug za drugim tekli gledat za
hortenzije!«

Adalid se je krohotal, da je kar odmevalo.

»Saj je tudi predsednik republike tekel z
njimi.«

»Toda on je vedel za skrivnost.«

»Ahl! Potem je rešitev Južnoamerikanske
banke treba pripisovati vladni pomoči?«

»Da. Vlada je razumela, da bi propad ene
same banke v tistem stanju, v kakršnem je tedaj
bil svet, potegnil v brezno vse drugo, državo pa
vrgetl v socialni prevrat. Državna banka je odpra-
la in me rešila in s tem rešila sama sebe. Nikdar še
ni Argentina doživela bolj razumne in bolj rodo-
vitne vladne poteze.«

»To so v Kahu domnevali.«

»Vem, vem; tvoji prijatelji imajo za posle
bister pogled. Toda to pot so se ujeli v bajko o
Juliu Ramu...«

»To je torej bajka?«

»To ne. Bajka ni. Spreminjanje kovin je znan-
stvena resnica. Moderna kemija...«

»Prosim, prosim. Jaz nisem poslanka iz Ka-
hala in ta pripoved je dobra za sinagogo.«

»Slabo, če mi ne verjameš.«

»Pustiva to vprašanje za danes. Hočete, da
vas odpeljem na postajo?«

»Da. Ubogi Julius Ram je ves obupan: nje-
gova hčerka hoče stopiti v samostan.«

»Ne!«

»Če ti rečem da.«

»In zakaj?«

»Kaj jaz vem. Misli, da ima poklic.«

Marta je spremila strica vse do berlškega
vlakca, ne da bi izvedela kaj drugega. Vrnila se
je domov do kraja razburjena.

Ko so ji dejali, da hoče govoriti z njo tisti
gospodje iz Kahala, je odgovorila, naj gredo vsi
vrugu na roge, da jo boli glava in da hoče spati.

Pozneje je načelka listek, ker je vedela, da
se Kahal še posvetuje v očetovi pisarni. Poslala
je listek tja:

Sporočilo se je glasilo:

»Vse zlato, ki so ga zadnje mesece na svetu
prodajali na tone, je dobro in zakonitega izvora.
Tisto, kar ga je izdelal Julius Ram, bi komaj za-
dostovalo za plombiranje zob mr. Eliu Silber-
steinu.«

XI.

Ram raztrga athanor.

Blumen je prebral listek pred petimi mogoč-
niki in vprilo roša Silbersteina. Vseh sedem ljudi
je obsedelo in se spogledovalo.

Potem je roš zaprosil:

»Ali bi se enkrat prebrali to reš?«

Blumen je bral vdručilo:

»... bi komaj zadostovalo za plombiranje zob
mr. Eliu Silbersteinu.«

»To dekle je nedvomno jako nevljudno,« je
pripomnil newyorški roš, »toda kar pripoveduje,
se zdi, da utegne biti resnično.«

Druhi šest je molčalo.

Silberstein je nadaljeval:

»Iz tega je moči ugotoviti, da je bilo vse zlato,
kar so ga prodali v Buenos Airesu, tisto, za ka-
tero smo prisegli, da ga ne bomo prodajali. Bilo
je judovsko zlato.«

»Nemogoče!«

»Nikogar ne!«

»To bi pomenilo kršenje slovesne prisege!«

»Ali ste vsi trdno prepričani, da niste prodali
niti grama rumene kovine?«

Vseh šest je začelo prisegati, zraven so si
mislili, da so si na Dan odpustanja, na jo kipur
že kupili pravico, da lažejo brez greha.

Roš Silberstein se je zlobno in zadovoljno na-
smehnil ter dejal:

»Veseli me, da je tako. Potemtakem se je
Rheingoldom posrečilo skleniti ogromno kupčijo,
ko so kupovali zlato po nizki ceni, vi ste pa ohrani-
li vse, kar ste ga imeli... kajti cena zlata se
bo spet dvignila.«

Vseh šest mož je prebledelo do mozga.

Ubogi Guttgold, ki je kljub obkladku spet
močneje čutil svoj revmatizem, je bojazljivo iz-
praševal:

»Torej mislite, da bo zlato začelo rasti?«

»Nedvomno! Ko bo svet izvedel, da je padel
v krščansko zanko, si bo naš malik spet pridobil
čestneje ljudi.«

»Ne. To je potegavščina starega Adalida!« je
rekel Migdal. »S to vestjo namerava Adalid po-
gnati cene zlata navzgor, da bo vrgetl na trg ne-
kaj tisoč kilogramov zlata, ki ga je izdelal Julius
Ram.«

Na široko so se razgovarjali o tem stališču.
Vsi, razen newyorškega roša, so verjeli, da je
treba stvar razlagati tako.

Silberstein je majal z glavom:

»To dekle, ki tako nepoštljivo govori o mo-
jih zobeh, je povedala resnico. Bodimo veseli in
pojmo himne Gospodu. Rheingold je sklenil naj-
boljšo kupčijo v tem stoletju s tem, da je pokupil
vse zlato, kar ga je bilo na ponudbo, vi pa s tem,
da ste izpolnili prisego, da ne boste prodali ti-
stega, kar ga imate. Preden bo mesec dni, bo
zlato veljalo več kot kadarkoli.«

Elias Silberstein se je izgubil v hrupu mesta,
s katerim je njegov duh imel take velike načrte.
Zdaj bi bilo iz njega mogoče narediti prestolnico,
Babilon, med čigar zidovi bi se rodil Antikrist.
Po istih cestah, po bleščajočih trgovinah, po nešteti-
h novih gradnjah, po obrazih ljudi, ki so hodili po
ulicah veseli in živahni, zlasti pa po izrazu delav-
cev, je bilo mogoče sklepati o blagostanju in o
prostosti.

Blago je bilo zaradi veseljnega razvrednotenja
denarja dražje. Toda delavci so ga imeli s čim ku-
povati, ker je bilo dela v izobilju in je bilo tudi
dražje.

Delo je edino blago, ki ga lahko izdeluje ve-
čina človeških bitij. Med ljudstvi, kjer je delo
dobro plačano, je človeško dostojanstvo bolj upo-
števano. Pri narodih pa, kjer je delavec plačan
slabo, je človek skoraj suženj in je vreden manj
kakor volk, kakor njegovo meso ni užito. Kadar
pa je delavec brez dela, je vreden manj kakor pes.